

Foto: JULIA RUDELS

Hemma hos Julia,
sidorna 2-3.

Hemma hos
Korpi & Gordon,
sidorna 30-31.

Foto: JONAS EDSVIK

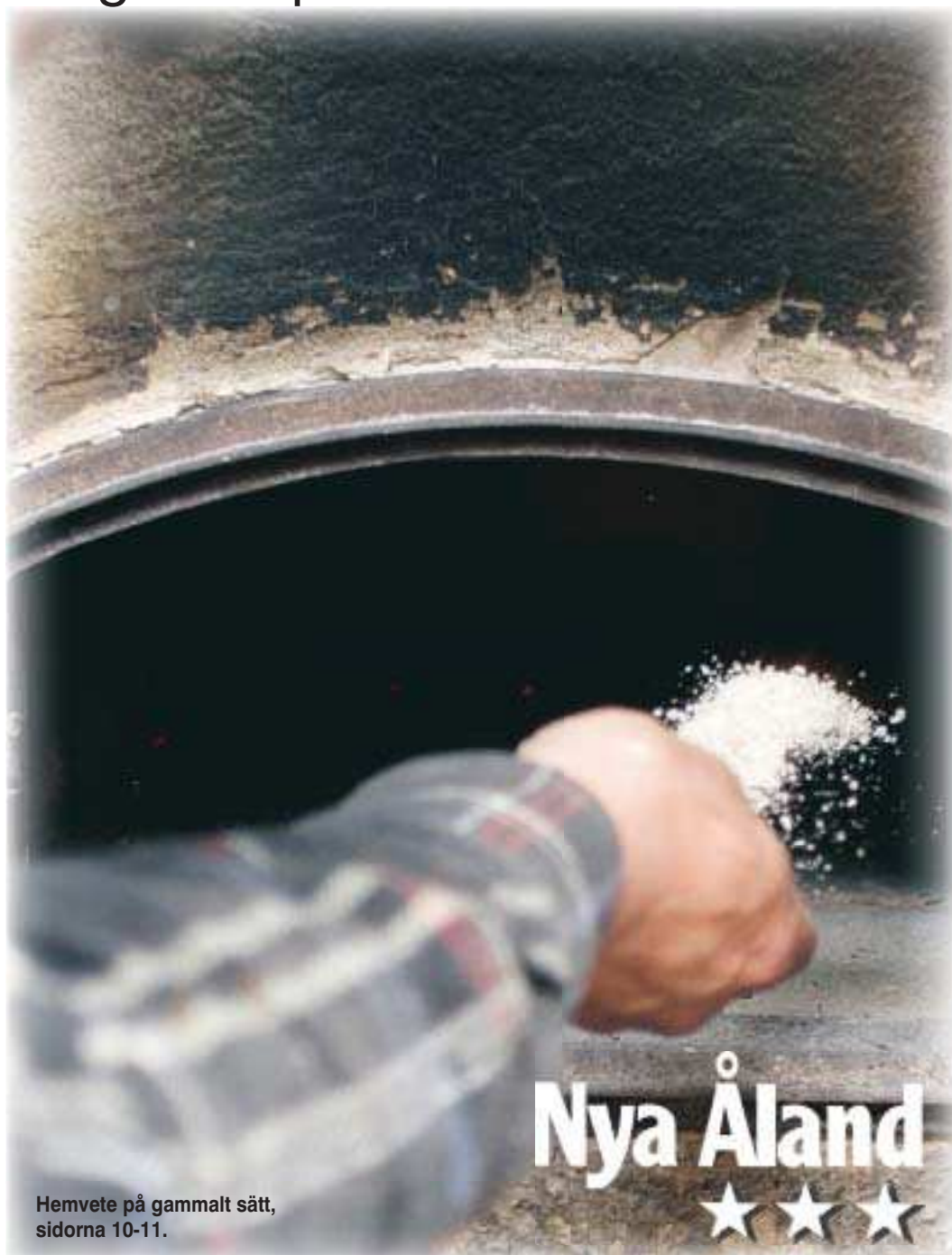
hemma

Nya Ålands tematidning fredag 28 september 2007

Foto: FREDRIK TÖRNROOS

Paradiset vid stranden,
sidorna 22-23.

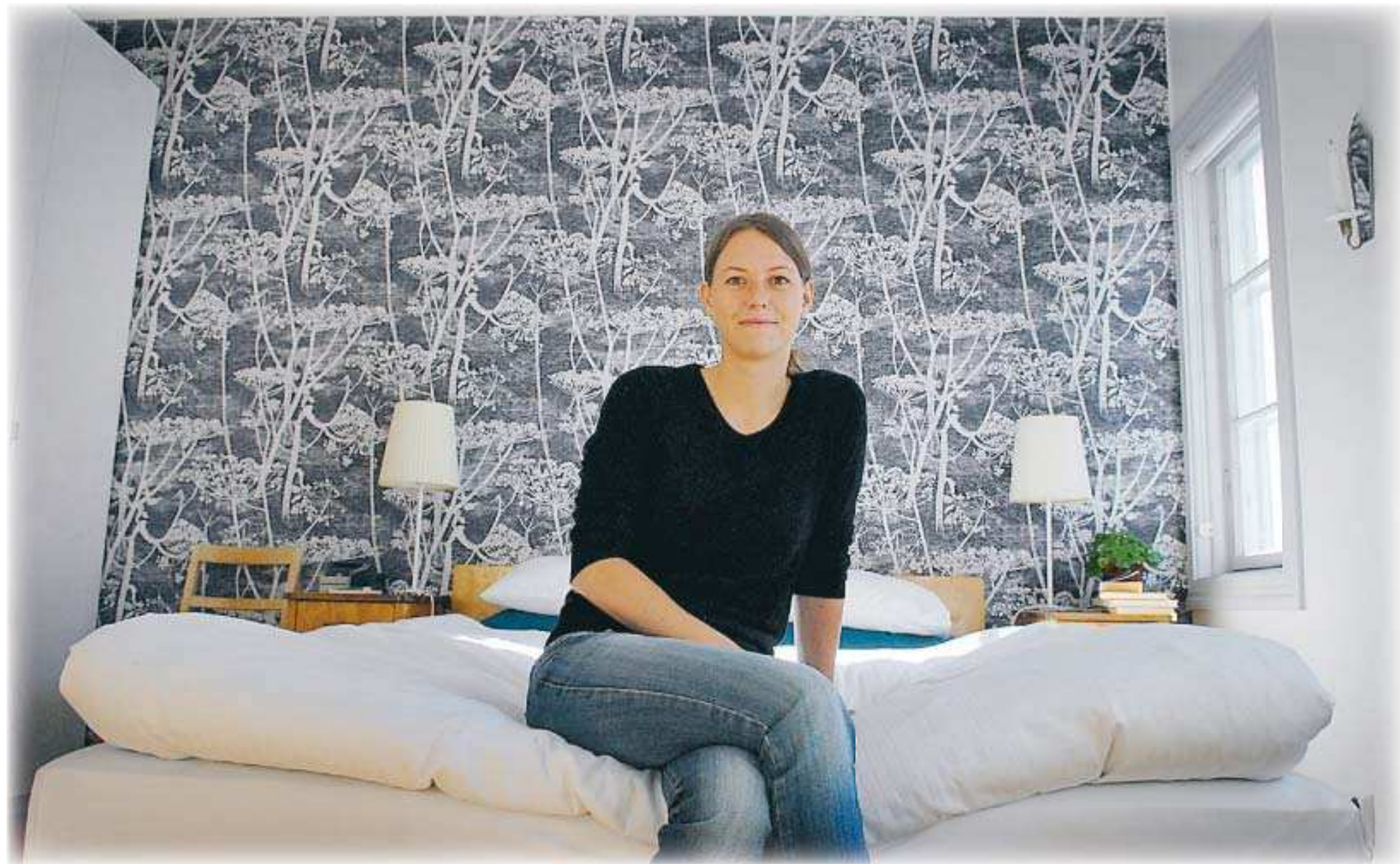
Hemvete på gammalt sätt,
sidorna 10-11.

Nya Åland
★ ★ ★

Foto: ROBERT JANSSON

PERSONLIG PRÄGEL I JULIAS LÄGENHET

Djärv hundflokstapet bryter av mot det vita

Gillar inredning. Julia Rudels, vd för Ålands producentförbund, är mycket intresserad av heminredning och hon är en händig och praktisk sort som gärna fixar själv – målar, tapetserar och klär om möbler. En vägg i sovrummet kläddes med en svart-vit tapet från engelska Cole & Sun.

En spännande fondtapet med vita hundflokor mot svart botten pryder en vägg i sovrummet som i övrigt går i vitt.

– Jag funderade en hel del innan jag vågade satsa på tapeten men nu är jag jättenöjd, säger Julia Rudels som bor i en personligt inredd tre-rummare mitt i Mariehamn.

Kaptensgatan 16.

Julia Rudels har måhända en lantlig framtoning i sin yrkeskarriär – hon är nämligen vd för Ålands producentförbund som har sitt högkvarter i Ålands landsbygdscentrum i Jomala by.

Men privat bor hon mitt i stadssmeten, ett stenkast från Nygatan, och hon har ”lika nära till City-Livs som till sitt eget kylskåp”.

– Ett härligt läge. Det är lyxigt att bo så centralt och att ha så nära till allting, säger hon.

Och som ägare till två hundar – kelpievalpen Fröken och den engelska settern Selma – kommer man sig alltid ut på en rejäl hundpromenad när man bor som hon gör – utan möjlighet att släppa ut dem på en egen gård.

Det gamla ger karaktär

Julia köpte sin lägenhet på 98 kvadrat i det gula huset vid Kaptensgatan för snart två

år sedan och den motsvarar i stort hennes förväntningar. På pluslistan – förutom det ultimata läget – hamnar också det faktum att lägenheten ligger i ett äldre hus, byggt på 1930-talet.

– När huset totalrenoverades 1997 sparade man de gamla golven, fönstren, elementen och dörrarna och det är jag mycket glad över. De ger en fin karaktär åt lägenheten. Titta bara på de gamla fina fönsterglasen i det här fönstret, säger Julia och går till vardagsrummet.

Pysslar och fixar hela tiden

Heminredning är ett stort intresse. Julia pysslar på mest hela tiden. Fixar om. Målar här, tapetserar där. Hon räds inte nya uppgifter och lär sig av sina misstag. Köper något kul på någon auktion, letar på Emmaus och Cirkeln, tar nåt möbelarv och klär om. Pro-

cessen pågår hela tiden, färdig blir hon aldrig.

Ett par exempel på vad hon hittills gjort i lägenheten:

● I köket har hon bytt ut luckorna. Från utsirade till släta och raka. Dessutom skaffade hon nya dörr- och lådhandtag från Ikea. Metallfärgade, stora och rejäla.

● Köksväggarna tapetserade hon om. Valde milt mönstrade i grå-vitt. ”Borås-tapeter som är jättefina att tapetsera med. Man rullar ut limmet direkt på väggen och kan flytta tapetväden om den blir sned”.

● Köksfönstret mot bakgården har klätts med frostad film (Ikea). De som bor i huset bakom hade tidigare direkt insyn till Julias kök. ”Nu slipper dom se mig vid mitt köksbord när de går in och ut”.

● I vardagsrummet har hon satt upp slät fiberväv som målats vit. I hallen har hon målat vitt på de befintliga tapeterna.

● I sovrummet satsade hon

på garderober med vita höglansiga dörrar. ”De reflekterar ljuset så bra.” Och här syns lägenhetens kanske djärvaste grepp – en fondvägg med vita hundflokor mot svart botten.

Valde djärv tapet till sovrummet

Vitt är Julias absolut mesta färg. Under åren har andra ”tilläggsfärger” kommit och gått men vitt har alltid varit själva basen och vitt tröttnar hon inte på.

Sovrummet skulle också gå helt i vitt tills Julia fick syn på hundflokstapeten från engelska företaget Cole & Sun i en katalog. (Mönstret heter Cow Parsley och på Åland säljs tapeten av Mysiga hem.)

– Jag klippte ut den och funderade om jag skulle våga – och så slog jag till. Nu är jag jätteglad över den och det är ju bara en vägg som går snabbt att måla över om man tröttnar.

Vardagsrummet. Julia gillar en riktig Ikea-klassiker, Klippan-soffan, och hon har två som står vända mot varandra. Det runda gröna bordet är ett Emmaus-fynd för en billig peng.

Kul prylar. De raka vita stolarna ovan är gamla – de kommer möjligen från gamla Societethuset – och står i hallen. Till vänster syns exempel på Julias sinne för roliga prylar som bryter av mot det vita och rätlinjiga i lägenheten. Överst en spegel med en krusidullig ram av glas, underst en amerikansk lampa i form av en gås.

Luft och rymd. Julias lägenhet har kvar en del från förr – trägolv, spegeldörrar och rejäla element – och det bidrog till att hon föll för den.

Litet kök. Köket ligger mot baksidan och är lägenhetens minsta rum. Julia planerar att flytta det till nuvarande arbetsrum som ligger i lägenhetens nordöstra hörn.

Från sovrummet går förresten en dörr ut till ytterligare ett plus med lägenheten – en skyddad balkong mot söder.

Vill flytta köket mot gatan

Julia funderar nu på nästa stora projekt i lägenheten – att flytta köket till rummet mot gatan i lägenhetens nordöstra hörn. Det rummet är i dag ett kombinerat arbets- och gästrum och betydligt större än nuvarande kök som ligger mot gården.

En köksflytt skulle ge flera fördelar. Dels får man plats för ett större matbord, dels kan man sitta framför datorn och titta på folk på gatan.

– Det är roligt att planera köksinredningen, jag brukar använda Ikeas köksprogram och kan sitta framför datorn en hel kväll och fundera på olika möjligheter.

Badrummet i lägenheten är stort och går i beige. Helst

skulle Julia vilja ha det – just det, vitt – men nu har hon inga planer på att byta ut kakel och klinker.

– Nej, man måste hejda sig lite. Allt är ju fräscht och fint. Jag får vänta tills badrummet verkligen behöver renoveras.

Kanske från gamla Socis

Julia gillar ”roliga prylar” och möblerna behöver inte vara nya och trendiga. Man kan hitta mycket kul och användbart på auktioner, loppmarknader och Emmaus försäljningsställen. Man kanske inte hittar just precis det man söker – men i stället något helt annat. Det gäller att ha ett öppet sinne.

Ekskrivbordet är från Emmaus – pris 15 euro. Det runda soffbordet med grön skiva likaså – pris en tjugolapp. I ett hörn i vardagsrummet står en gammal beige fåtölj som kommer från morföräldrarnas hem. Den klädde Julia om på

en möbeltapetseringskurs.

I hallen står två absoluta favoriter. Två raka karmstolar i trä, stadiga och bra men lite nötta av tidens tand. Men Julia är inte helt säker på att hon skall måla upp dem till ett skinande skick – patinan med sina skavanker har ett värde i sig.

– Det sägs att stolarna kommer från gamla Socis där de kanske stått på någon terrass. Men jag har inte fått det bekräftat.

En lysande gås från San Francisco

Och sen är det alla små roliga prylar som Julia gillar och som sätter en egen prägel på hemmet. Plastgåsen till exempel. En gås i form av en lampa som var högsta mode i USA i slutet av 1970-talet där Julia bodde som barn och som hon släpat med sig genom alla flyttningar.

– Alla reagerar på gåsen på

något sätt. En del tycker att den är ful som stryk, andra gillar den. Själv tycker jag att den är helläcker, så mysig när den lyser.

Bland de senaste prylfynden finns en italiensk spegel med en mycket krusidullig glasram. Spegeln är även försedd med en ljushållare. Den hittade Julia på en auktion och så fort hon såg den flög budgivningsarmen upp i vädret.

– Jag fick en del blickar. En del tänkte nog att folk tycks köpa vad som helst men jag gillar den.

Hon har också tre gamla utsirade mässingslampetter som skall hängas upp någonstans – bara de fått nya lampskärmar.

– Det mesta i min lägenhet är ganska enkelt och strikt men det är roligt att blanda in lite krusiduller i det strama, säger hon.

Text: HELENA FORSGÅRD
Foto: JULIA RUDELS

Liten oasis. Balkongen mot söder är en skyddad oasis, fri från insyn. När man sitter här och tittar ut över ”bakgårdsgrönskan” är det svårt att tro att man är mitt i Mariehamn.

Redaktör:
Helena Forsgård
Ansvarig utgivare:
Nina Fellman
Layout & ombrytning:
Monica Fogelström

hemma

Nya Ålands tematidning fredag 28 september 2007

Vackra och rejäla hus

Att bygga hus är kanske din största affär. För oss är den minst lika viktig, för hus är det enda vi kan - och det roligaste. Kontakta Lennart Eriksson för mer information tel 0400 527 100 eller besök vår hemsida.

ANEBYHUS
WWW.ANEBYHUS.SE

Nytt företag!

BÄTTANS
städning & fönstertvätt
(avdragsgillt i deklaration)
Tel 0457 361 3200

BYGGA NYTT ELLER RENOVERA?

HAPI • Kök
Kontakta mej! Jag har erfarenhet, brett sortiment med hög kvalitet och jobbar efter ditt behov och önskemål.
Tel 040 583 4449
www.pro-sam.com • buba.sjolund@pp.inet.fi

Fönster
KARVIA FÖNSTER
www.karvia.net

PROSAM
NINA SJÖLUND

Annonsera i den tidning du själv läser!

FÖR DEN VARDAGSNÄRA POLITIKEN

” Jag vill vara med att göra Åland till en plats där alla känner sig värdefulla och hemma. ”

” Ingen skall behöva leva i fattigdom på Åland. ”

” De äldres och handikappades behov behöver tillgodoses. ”

Ja till

- **BRETT SAMARBETE** över alla gränser; kommunalt och politiskt
- **VINDENERGI**
- **EKOLOGISKT**

Vill du diskutera eller har frågor kontakta mig, tel 14 244

Ålands Framtid r.f.

196

Lagtingsvalet

636

Stadsfullmäktige Mariehamn

BIRGITTA JOHANSSON

ETT GOTT SAMHÄLLE ÄR BYGGT PÅ KRISTNA GRUNDVÄRDEN

Kom in och låt dig inspireras!

Öppet: Måndag-torsdag 18-20, lördag 12-16
Butik Hemtrevligt Bjärström, tel 38 855 eller 38 798
Vi finns även i Möbelmarknadens lokal!

Målning
Tapetsering
Mattläggning

Målerifirma S&M

Ole, tel/fax 36 093
GSM 0400 229 456
Henry tel/fax 36 179
GSM 0400 471 741

Det skall vara roligt att köpa hus... är smålandsvillans enkla filosofi!

SmålandsVillan
www.smalandsvillan.se

Harmoni, skönhet för både ögat och själen, och detaljer som ger det där lilla extra för helhets-intrycket. Det är en del av vad Myresjöhus vill erbjuda dig. Nu finns katalogen att hämta hos oss!

Myresjöhus
www.myresjohus.se

Inredningar till hela hemmet med hållbarhet för hela livet. Puustelli planerar ditt kök kostnadsfritt.

PUUSTELLI
www.puustelli.com

Stockhus och stockstugor i olika storlekar och modeller

Finnlamelli
www.finnlamelli.fi

Lindén Byggkonsult

• Ålandsvägen 23 • tel. 15 212 • öppet mån-fre 09.00-16.30 • herbert.linden@myresjohus.se

DAGS FÖR EN HÖSTRÖJNING?

Tänk om ifall du sparar saker för barnbarnen!

Saker, saker, Grejer, grejer.
Högar, högar.

Fullt på vinden. Fullt i källaren
och fullt i alla skåp och lådor.

Är lösningen att köpa ännu fler
förvaringslådor – varuhusens
avdelningar för ”spara och för-
vara” tenderar att bli allt större
och utbudet allt bredare – eller
att rensa bort allt onödigt?

Eller är en kombination av
slänga och spara det bästa
sättet?

Det är inget nytt under
solen. Vi samlar på oss
en massa saker som vi
sällan eller aldrig använder
men som kan vara bra att ha
någon gång.

Med åren blir det mer och
mer och det är trångt överallt.
Vi hittar inte det vi behöver –
när vi väl behöver det – och vi
irriterar oss på alla saker som
tar plats överallt. Om man flyt-
tar brukar en del onödigt ren-
sas bort men glädjen är sällan
evig. Efter några år i den nya
bostaden är det samma visa.

Kan behövas någon gång

Det låter enkelt – gör dig av
med allt du inte behöver –
men det är mycket svårare att
genomföra i praktiken. Det är
lättare att trycka in ännu en
sak på en överfull hylla än att
slänga den.

Varför?

Karen Kingston gav ut sin
succébok Rensa i röran redan 1998 men
hennes förklaringar och råd
duger bra än i dag, nästan tio
år senare.

Enligt henne är det främsta
skälet till att människor om-
ger sig med onödiga saker ”att
de kan komma till användning
någon gång”. Behöver du
verkligen allt du har i skåpen,
frågar hon sina klienter och de
svarar ”vem vet” och hänvisar
till alla gånger de slängt en sak
för att senare upptäcka att de
skulle ha behövt just den och
ingen annan.

Lär dig tänka annorlunda

Att spara på saker ”bara för
om ifall att” vittnar enligt
Kingston om en bristande
tilltro till framtiden. Om man

oroar sig för att man behöver
något när man just slängt det
kommer ens undermedvetna
att skapa en situation där man
behöver just den saken, hur
obetydlig den än är.

Du skapar behovet genom
att tro att du skall råka ut för
det, skriver Kingston, som
menar att man avvärjer detta
problem genom att tänka an-
norlunda – att helt enkelt
sluta tänka på att saken kan
behövas igen – och om den
gör det, ja då finns det andra
och kanske bättre att ta till
just då.

Många sparar också på sa-
ker för andras räkning – ofta
för barnbarnen som ännu inte
är födda – och för situationer
som ”troligen aldrig kommer
att uppstå” och det gör det
praktiskt taget omöjligt att
slänga någonting!

Fulla skåp påverkar vårt inre

Enligt Kingston handlar det
mycket om att släppa taget
– inte bara om alla saker utan
i första hand om den rädsla
som gör att man håller fast vid
en massa prylar och ting när

Fullt överallt? Så här kan det ofta se ut. Allsköns grejer i en salig röra. Rensa bort det du inte använder – en odefinierbar röra stjälar mer energi än du kanske tror.

det i stället borde vara dags
att göra sig av med dem.

Att ha fullt i alla skåp och
lådor är nämligen inte bara
opraktiskt och trångt, det på-
verkar också vårt inre.

– När du gör dig av med all-
ting som inte har någon verk-
lig innebörd för dig känner
du dig bokstavligen lättare till
kropp, psyke och själ, skriver
Karen Kingston.

Det gamla blockerar det nya

Kingston listar effekter som
ett rörigt hem kan ha på sina
invånare. Här är några av
dem:

– Röran gör dig trött och
slö.

– Röran håller dig kvar i det
förflutna. När allt ditt tillgäng-
liga utrymme tas upp av över-
flödiga saker finns det ingen
plats för något nytt att komma
in i ditt liv.

– Röran får dig att skjuta
upp saker. Röran får din en-
ergi att stagnera och gör det
svårt att komma i gång med
någonting alls.

– Röran gör dig förvirrad.
Att befria sig från onödiga sa-
ker är ett av de bästa redskap
som finns för att upptäcka och
förverkliga det liv man verkli-
gen vill ha.

Börja i liten skala

När du väl bestämt dig för att
börja den stora utrensningen i

ditt hem – ja då är Kingstons
råd enkelt. Börja i liten skala!
Ta en byrålåda eller ett skåp.
Tro inte att du greppar allt på
en gång.

Dela upp ditt hem i hanter-
bara delar och ta en del i ta-
get.

Gå sedan igenom dina sa-
ker och bestäm direkt vad
som händer med dem – till
soporna, till återvinningen
eller till reparation. De saker
du vill behålla måste genast
få ett ”hem”. Möjligen kan
du lägga svårt bestämda saker
i en dilemmalåda i väntan på
att du bestämmer dig för vad
du skall göra med dem. Men
akta dig för att skaffa dig för
många dilemmalådor! Då
bara förskjuts problemet från
ett hörn av ditt hem till ett an-
nat!

När det gäller kläder har
hon ett konkret råd:

– Om du inte använt ett
plagg på två år – sortera bort
det!

Kingston är bestämd när det
gäller presenter som man inte
vill ha men som man sparar på
av hänsyn till givaren.

– Gör dig av med dem. De
tär på din energi!

Skaffa dig nya vanor

När man väl lyckats röja i sitt
hem – ja då kan det vara skäl
att lägga sig till med några nya
vanor för att förhindra att ny
röra uppstår.

– Köp mindre. Tänk dig för

Till Emmaus. Hela och rena kläder, som du inte längre
behöver, kan skänkas till Emmaus. Där sorteras kläderna och en
del säljs i second hand-butiken medan annat skickas som bistånd
till olika länder.

noga innan du köper något
nytt. Behöver du verkligen
den där saken? I vårt konsum-
tionssamhälle hjärntvättas vi
till att tro att vi behöver mer
av allting, lär dig att inse att så
inte är fallet.

– Om du köper något nytt
– kasta då bort motsvarande
gammalt. På så sätt stoppar
du ökningen av prylar i ditt
hem.

Så blir du av med överflödet

Tjänat ut? Vad gör man nuförtiden med en gammal soffa som är i så dåligt skick att den inte kan ges bort? Dela upp den i enkla beståndsdelar som kan sorteras – så lyder ett tips.
Foto: BENGT HELLSTRÖM

Och sen då – när skåp och lådor är tömda (nåja, nästan i varje fall). Vad gör man med högen på golvet?

Hela och rena kläder, böcker och diverse saker och ting som är i bra skick och som fungerar kan föras gratis till Emmaus.

Om Emmaus-spåret inte är gångbart gäller följande för invånare i Mises-kommuner (det vill säga alla kommuner utom Eckerö, Hammarland, Lemland, Kumlinge och Brändö).

Sådant som kan återvinnas och som är sorterat – till exempel trä, metall, papper och glas – får lämnas in till Mises återvinningscentraler avgiftsfritt. Den största av dem finns i Norrböle i Mariehamn och har

öppet alla vardagar kl. 12-18 och lördagar 10-14.

I övriga kommuner lämnar man avfall till de egna kommunala anläggningarna.

Gratis under 40 kg eller 0,5 kubik

Sådant som inte kan återvinnas kan också lämnas avgiftsfritt till återvinningsstationerna – upp till 40 kg (eller högst 0,5 kubik) per månad och hushåll. Det kan till exempel handla om uttjänta kläder eller andra mindre skrymmande sopor.

Om man har större mängder

– mellan 0,5 och 5 kubik – får man betala 25 euro per lass om det handlar om brännbart avfall.

Om man vill bli av med en gammal soffa eller en fåtölj som överstiger 0,5 kubik och för den till återvinningsstationen får man med andra ord betala 25 euro. Men det finns ett sätt att spara in avgiften.

– Hugg upp soffan och sortera materialet – trä för sig, metall för sig och restavfall som skall brännas, till exempel tyg och fyllning, för sig. Då kan man komma undan utan avgift, säger Fredrik Karlsson vid Mise.

Allt farligt är gratis

Uttjänta elektronikprylar kan

föras avgiftsfritt till återvinningscentralen men sakerna skall vara hela, inte plockade i enkla beståndsdelar. Eftersom lagen om producentansvar gäller för elektriska och elektroniska produkter kan de även lämnas till återförsäljarna.

– Om grejerna drivs med batterier måste de tas ur och sorteras för sig. Fråga personalen om du är osäker, råder Fredrik Karlsson.

Allt avfall som hamnar under rubriken "farligt" får lämnas in gratis – till exempel batterier, lösningsmedel, målfärgsburkar och lysrör. Blandat byggavfall kostar 50 euro per gång för 0,5-5 kubik och trädgårdsavfall kostar 12 euro för samma mängd. (hf)

Tipsa **SPORTEN**
dygnet runt
Tel 0457 324 4444
nyan.ax

VISSA SAKER GÖR MAN BÄST I MÖRKER!

SOM ATT SYNAS MED REFLEX

 Ålands
landskapsregering

SKJUTDÖRRAR

STARFE

- Alltid "skräddarsytt" till priset för standard
- Tillverkas enligt Dina egna mått
- Sparar golvyta

Finns hos:

OS-KÖK
Öppet: Måndag-torsdag 10-16

Innehavare: Ove Snällström
Bolstavägen 1
Tel. 12 950 / fax 12 940

Inhemsk kvalitet!

KRISTINA
KEITTIÖ - KÖK

kök

i äkta bok, furu, björk, ek, ask, betsat, lasyrsmålalt ...
Vi har en lämplig lösning till varje hem.
Kristina-kök passar också varje plånbok.

- KOSTNADSFRI RÅDGIVNING
- 3 D DATARITNINGAR I FÄRG

Välkommen!

OS-KÖK

Innehavare: Ove Snällström
Bolstavägen 1, tel. 12 950, fax 12 940
Öppet: måndag-torsdag 10-16

Höstfest!

1175€
ord. pris 1295€

BRYSEL XL Soffa med divan L 290
D 145 cm. Tyg Cortina.

Köp nu – betala nästa år!

Uppläggningsavgift!
Aviavgift!
Ränta!

46€
110 cm

SOHO Vägghylla i
lackad valnötssfanér B 110 cm **46€**
B 190 cm **81€** Med halogenbelysning **115€**
Finns i fler färger.

1228€
ord. pris 1365€

10%*
på Delta-serien!

25€
ord. pris 47€

MAX Skalistol med kromade ben.
Finns i fler färger. Max 8 stolar per kund.

310€
ord. pris 345€

DELTA Fåtölj i läder
med trädetaljer i valnötssbets.

* Gäller Delta Harmoni, Legend och Spin i alla utföranden.

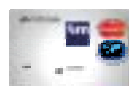
www.em.com

EM Åland

Dalkarby, Godbyvägen 184
Tel 32 940

ÖPPET:

Måndag 9-19
Tisd-torsd 9-17.30
Fredag 10-17
Lördag 10-14

Skräddarsydda finansieringsalternativ
med Aktiiviraha!

Skönt att
komma hem.

**HÄMTA VÅR
NYA KATALOG
I DIN BUTIK!**

KAMINER

Attityd 100 P
2660,-

Lotus Prio 3
från 1988,-

Lotus M2
från 3550,-

Bryssel
från 2655,-

VÄRMEKÄLLAN

Köpmansgatan 1, 22100 M:hamn
Tel. 235 88 / 0400 529 252
onsd - fre 11-17
(lunch 12.30-13.30) lörd 10-14

-VI VÄRMER MÄNNISKOR-

GAMMAL TORKRIA BLEV SOMMARHEM MED ATMOSFÄR

Här vördas gamla ting och gångna generationers slit

Rian lever vidare. Den gamla rian, som förr stod på Ceders gård på Klinten, fick nytt liv som sommarhem för Ella och Matts-Erik Ceder. Rian står på en vacker strandtomt i Jomala Kungsö.

Rian byggdes troligen på 1880-talet och stod en gång norr om Ceders ladugård på Klinten.

I dag står den vid stranden i Jomala Kungsö och är ett ombonat sommarhem med en rofylld atmosfär.

Invändigt är stockväggarna helt svarta av rök och sot – ett minne från förr när man eldade i rian för att få spannmålen torr.

Ella Ceder var inte helt med på noterna när maken Matts-Erik kom hem en dag i slutet av 1960-talet och tyckte att familjen skulle skaffa en sommarstuga. Det hade man aldrig pratat om och behovet kändes inte helt akut.

Men det skulle visa sig att Matts-Erik hade sina planer i bakfickan.

Han hade hittat en tomt vid stranden i Kungsö och han tyckte att den gamla rian, som stod på gården på Klinten till ingen nytta "medan den blev allt fulare", skulle kunna få ett nytt liv som sommarhem.

– Jag ville gärna bevara rian, den har ju tillhört gården och hade ett känslomässigt värde, säger Matts-Erik.

Inga problem att flytta rian

Fortsättningen av historien – när rian flyttades på trailer – låter enkel när Ella och Matts-Erik berättar.

Rian hade haft det "torrt om fötterna" och taket hade varit tätt så den var i gott skick med friska stockar.

Inför flyttningen sågades taket bort, dessutom tog man bort fyra stockvarv för ursprungsrian var ganska hög och hade proportioner som inte skulle passa så bra på tomten i Kungsö.

Sedan var det bara att lyfta det som var kvar av timmerstommen – i sin helhet – på en trailer och köra den till Kungsö. Matts-Erik var i transportbranschen på den här tiden och hade all utrustning som behövdes. För honom var riaflyttningen "en enkel munskbit".

– Men vägen var mycket smalare då och på vissa ställen skalade vi av barken på träden som stod vid vägkanten, säger Matts-Erik.

Finns avbildad på en tavla

Rian byggdes troligen på 1880-

talet och användes som alla andra torkrior när spannmålen skulle torkas och tröskas.

På en tavla som hänger i stugan – målad i slutet av 1940-talet av Göran Eriksson som bodde granne till Ceders på Klinten – finns rian med bredvid bygdens midsommarstång och här ser man att den var högre då än den är i dag.

På väggen hänger också ett inramat fotografi från 1938. Bilden togs när några damer från Klinten och deras barn samlades i rian för att stoppa bolster med vassvippor. I bakgrunden syns en del av rian med ett fönster som finns kvar i dag. På bilden är Matts-Erik 3 år och sitter i mamma Nancys famn.

Har satsat på återanvändning

När rian väl var på plats på ny stengrund i Kungsö följde en del inredningsarbete.

Nytt golv lades in och nytt inretak. Det lilla rummet byggdes

Från loftet. Den här utsikten har man från sovloftet i rian. Man ser ner i "allrummet" där elden i den öppna spisen sprider en skön stämning. Här är väggarna alldeles svarta av rök och sot från den tid då rian användes "på riktigt".

Litet kök. I rian har man inrett ett litet kök. I början hade man varken el eller vatten men det drogs in 1993 och "det blev sån lyx".

om till ett enkelt kök – i början saknades både el och rinnande vatten. Sådana bekvämligheter drogs in 1993 och "det blev sån lyx".

Dessutom lät man mura en öppen spis och satte in några nya fönster och en dörr mot stranden. Rian är på cirka 20 kvadrat, dessutom har man ett sovloft.

– Det mesta vi har här är återanvänt. Takteglan till exempel är från Zeipels hus, ett trähus som stod i hörnet av Ekonomiegatan och Torggatan.

Invändigt är stockväggarna svarta – färgade av rök och sot. Det blev så i rior där man eldade i stora ugnar för att få upp värmen så att säden skulle torka.

– Vi har tvättat väggarna försiktigt och sedan strukit ett lager pinotex på dem för att binda mossan som är lagd mellan stockarna.

atmosfär inomhus. Brasan sprakar i spisen, den gamla väggklockan tickar. Det är ett måste, säger Ella, att ha en klocka som säger tick-tack.

Gamla möbler och ting bidrar till lugnet och harmonin, här inne glömmar man vardagens jäkt utanför där allt skall förnyas och bytas ut med korta mellanrum.

Här får tingen leva länge och här vördar man gångna generationers flit och slit. På väggen hänger broderade bonader med sin egen historia. En av dem, en blombonad i milda färger, sydde Matts-Eriks faster på ett tunt handvävt ylletyg som ursprungligen vävdes för att sys till underkläder åt hans pappas morfar.

Har en egen blåbärsskog

Paret har många sittplatser utomhus – för olika tillfällen. Alla har sin tjusning

men frågan är om platsen utanför strandbastun skulle toppa en omröstningslista.

– Det är så härligt att sitta där efter bastun och simningen. Det brukar kunna vara helt vidunderliga kvällar med vackert ljus och en massa sjöfåglar, säger Ella. Ella, som i början var tveksam till projektet, är så nöjd i dag.

– Vi har haft så stor glädje av stugan. Vi är nära stan – 12 minuter med bil – men ändå i en helt annan värld. Vi har till och med en helt egen blåbärsskog här och det är jag så glad över.

– Njutningen är speciell så länge vi får vara två. Det är också något att vara så tacksam för, tillägger Ella.

Text: HELENA FORSGÅRD

Foto: JONAS EDSVIK
jonas.edsvik@nyan.ax
tfn 528 470

Prima stock. Rian byggdes i slutet av 1880-talet och stockarna är fortfarande i prima skick.

MUR SPISAR

Camina Dalarö
2970,-

Camina Övralid
2970,-

Camina 600
2660,-

Austoflam irony XL
5280,-

VÄRMEKÄLLAN

Köpmansgatan 1, 22100 M:hamn
Tel. 235 88 / 0400 529 252
onsd – fre 11–17
(lunch 12.30–13.30) lörd 10–14

-VI VÄRMER MÄNNISKOR-

GLÖDHETT INNEJOBB

Hemvete bakas i vedeldad ugn

Platta kakor. De första kakorna blir snabbt klara i den heta ugnen. Här får de den rätta ytan med ett visst tuggmotstånd.

När de inte fick tag i sådant hemvete som de gillar tog de saken i egna händer.

”Sparkade i gång” den gamla bakugnen i Gunnar Lindholms källare i huset vid Skillnadsgatan och kallade in en konsult, som kunde konsten, när det första försöket på egen hand gick helt åt skogen.

Det hela började när de tre vännerna, Anna Söderlund med sambon Kristian Öberg i Lemland och Gunnar Lindholm i Mariehamn, diskuterade hemvete och kom fram till att de hade en sak gemensam. De gillar inte det plastförpackade bröd som man kan köpa i butikerna.

De vill ha hemvete med tuggmotstånd, hemvete som smakar nybakat och som gärna får vara lite segt. Kort sagt – så som hemvete smakar när det bakas på gammalt vis i en vedeldad ugn.

Inte använd på många år

När det sedan visade sig att Gunnar Lindholm bor i ett hus med en gammal vedugn i källaren var saken klar. Den skulle testas!

Ugnen hade stått oanvänd i ”många herrans år” i källaren och det första bakförsöket gick åt skogen. Degen var för lös och ugnen eldad på fel sätt.

– Då beslöt vi oss för att tillkalla en konsult, berättar trion.

Det var ett lyckat drag. Gunni Söderlund från Hammarland, med många år som hushållslärare bakom sig, kunde konsten och med hennes hjälp fick de tre fason på sin kakor.

Numera träffas de regelbundet och bakar en rejäl laddning varje gång.

De gör deg på åtta liter vätska per träff och det ger cirka 50 kakor. Anna och Kristian använder enbart hemvetemjöl medan Gunnar blandar in även semlemjöl.

Ugnen eldas hela dagen

Bastun har inretts till bak-kammare och här är det varmt. Elden brinner i spisen för att ge ännu bättre fart åt jäsningen.

Lagarbetet har utvecklats efter hand. Anna knådar lämpligt stora degbollar – ämnen på bagarspråk. Gunnar kavlar för brinnkära livet och Kristian spadar upp de tunna kakorna och radar ut dem för jäsning.

Tidigare på dagen – sju-åtta timmar före gräddningen – började Gunnar elda i spisen som visade sig fungera riktigt bra när man väl fick upp de fastrostade spjällen.

– Jag använder ved av en – ingenting annat – och har

hållit i gång elden i många timmar. Varje bakugn är en personlighet och det tar sin tid att lära sig hur den fungerar. Det blir inte exakt lika från gång till gång, säger han.

Glödhatt minst sagt

Före gräddningen måste glödbädden rakas ut. Ett minst sagt hett jobb. Som raka används en enrisruska som är fäst på ett långt skaft och den doppas först i vatten för att den inte skall börja brinna.

Ett par tag med kvisten och glöden åker ned i behållaren nedanför ugnsluckan. Sedan in med ett par nävar grovt salt som skyddar bröden mot det heta underlaget och så kan gräddningen börja. Det knäpper och knastrar i den heta ugnen när de grova saltkornen kastas in.

– Det sägs att en van eldare kan avgöra hur het ugnen är utgående från hur det låter om saltet, säger Gunnar Lindholm.

Det gäller att få in den rätta knycken när kakorna skall av spaden och radas vackert inne i ugnen.

Snart sprids ljuvliga dofter i källaren och bagarna börjar få vackert röda kinder. De är nöjda med sitt värv.

– Vi får gott bröd och bär en tradition vidare, konstaterar Anna Söderlund.

Nästa steg är att utnyttja ugnsvärmen även till annat som exempelvis limpor och bullar.

Text: HELENA FORSGÅRD

Foto: ROBERT JANSSON

Hjälps åt. Gunnar Lindholm till vänster och Kristian Öberg hjälps åt med utbakningen. Gunnar kavlar tunna kakor och Kristian radar ut bröden för jäsning.

Nybakt. Anna Söderlund med ett nybakt hemvete med tuggmotstånd och som gärna får vara lite segt.

Grovt salt. En van eldare lär kunna avgöra hur het ugnen är beroende på hur det låter om saltet som slängs in i ugnen före gräddningen.

Det är en konst att baka bröd i vedeldad ugn men Gunnar Lindholm och hans vänner börjar få fason på kakorna.

Glödhatt. Efter många timmars eldande återstår en tjock glödbädd i ugnen.

Äppel, päppel...

Äpplen med grekisk yoghurt, honung och nötter

- 0,5 l yoghurt naturell
- 0,5 dl crème fraiche
- 3 st äpplen
- 1 msk citronsaft
- 1 tsk kanel, malen
- 2 msk flytande honung
- 40 g valnötter

Yoghurten får rinna av genom ett kaffefilter i kylskåpet i minst 3 timmar, gärna över natten. Den blandas med crème fraiche. Äpplena skärs i små båtar och vänds i citronsaften.

Vid serveringen läggs äpplena upp portionsvis i vackra dessertglas eller på tallrikar. Kanelen strös över, yoghurten fördelas över och därefter hålls honungen över och till sist garneras med de hackade valnötterna.

Äppel- och aprikossallad

- 2 st äpplen
- 2 st salladslökar
- 75 g torkade aprikoser
- 30 g solrosfrön, rostade, eller pumpa- pinjekärnor
- 0,5 huvud grönsallad

- Dressing**
2,5 msk Dansukker Culinary Syrup med karamellsmak
3 msk citronsaft

- 0,5 dl persilja
- salt och peppar

Blanda samman culinary syrup, citronsaft, persilja, salt och peppar till dressing. Rosta kärnorna i en torr stekpanna.

Skölj lök, sallad och äpplen och skär i bitar. Blanda i en skål tillsammans med dressing. Strö över kärnorna.

Salladen smakar bra tillsammans med kassler och annat rökt kött eller fisk.

Currypasta med äpple och bacon

- 2 port
- ca 250 g färsk tagliatelle
- 1 paket bacon, ca 140 g
- 1 purjolök
- 1 äpple
- 1/2 - 1 tsk curry smör
- 2 dl lätt crème fraiche

Koka pastan. Strimla baconet och knaperstek det i en stekpanna. Låt det rinna av på hushållspapper. Grovstrimla purjolöken, kärna ur och tärna äpplet. Fräs äppeltärningar och curry i smör någon minut och rör i bacon. Rör ner crème fraiche i pastan. Strö över bacon, purjolök och äpplet.

Äppelkottletter

- 4 fläskkottletter
- 2 1/2 dl Kelda örtdryddad sås
- 5 katrinplommon
- 1 msk smör-&rapsojja
- 1 tsk salt
- 1 äpple

Koka upp såsen i en traktörpanna. Skär katrin-plommonen i bitar och lägg i dem. Bryn kottletterna på båda sidor i smör-&rapsojja i en stor stekpanna. Krydda med salt. Lägg över kottletterna i såsen. Låt allt koka ca 3 min. Kärna ur och tärna äpplet. Strö det över kottletterna. Servera med kokt potatis och sallad.

Päppelkräm

- 3 fasta äpplen
- 2 fasta päron
- 1 vaniljstång
- 2 kanelstänger
- 3/4 dl strösocker
- 1 dl konc äppeljuice
- 4 dl vatten
- 2 msk potatismjöl

Kärna ur äpplen och päron. Skär dem i små bitar. Dela vaniljstången på längden och skrapa ur lite frön. Lägg frukt, vaniljstång, frön, kanel och socker i en kastrull. Häll på

juice och vatten. Koka under lock på svag värme ca 2 min tills frukten är nätt och jämnt mjuk. Rör ut potatismjölet i 2 msk kallt vatten och blanda ner det i kompotten. Häll upp i en skål och strö över lite socker. Låt kompotten svalna och servera med mjölk.

Kaneläpplen på spett

- 4 st äpplen, gröna
- 2 msk socker
- 1 tsk kanel, malen
- smör, till stekning
- 10 st grillspett av trä

Delat äpplena, kärna ur och dela varje halva i 3-4 klyftor. Blanda socker och kanel och vänd äppelklyftorna i blandningen.

Stek äppelklyftorna i smör tills de har fin färg. Trä upp äppelklyftorna på spett.

Äppel - och choklad-dessert

- 2 st äpplen, fasta
- 1 dl likörer, (ca 3/4 dl) eller kaffe
- syrop efter tycke och smak
- 200 g mörk choklad 55%
- 0,5 l vaniljglass
- 4 msk starkt kaffe, kallt

Skala, kärna ur och dela äpplena. Skär dem i små tärningar och lägg dem i en skål. Häll kaffe syrup/likör över och ställ svalt i ca 1 timme.

Ta glassen ur frysen. Hacka 120 g mörk choklad och vänd ner den i glassen. Tillsätt kaffet. Rör samman och ställ glassen i frysen i 1 timme. Riv resterande 80 g choklad.

Vid servering. Lägg 2 msk marinerade äppeltärningar i botten på ett glas. Skeda över 1 msk riven mörk choklad och toppa med en kula av glassen.

Ballingslöv®
vardagsglädje

Kampanjstart 29/9

20 % på allt i badkatalogen!

Just nu får du 20 % rabatt på allt i hela badkatalogen. Välj bland ekluckor, släta vita luckor, massiv björk, körsbär, bok, valnöt, vitt, grått, frostat glas och mycket, mycket mer. Närmaste återförsäljare hittar du på www.ballingslov.se. Välkommen!

Mån-fre
7.30-16.30
From oktober
lördagsöppet
9.00-13.00

VVS Eriksson & CO

Bolstavägen 3, tel 22 111

www.ballingslov.se

Mega Data har studiedatorn!

EXTENSA 5513

- 120Gb hårddisk
- 1Gb Ram
- Core 2 Duo

775,-

ACER Extensa 5220

- 80Gb hårddisk
- 512 Mb Ram
- Cel 1.86 Ghz

590,-

Avbetalning med Hembanken kontant kredit.
Köp nu och betala i december!
(efter sedvanlig ansökan)

DATORER MEGA DATA TILLBEHÖR

Styrmansg. 4 • Tfn 13 289
Öppet: vard. 10 - 17 lörd. 12-14
www.megaweb.ax

Sälj

det du inte behöver med en annons

i Torget

NYHET! Ladda upp bilder på hemsidan

torget.ax

torget.ax

Ålands största köp & säljmarknad

Think. Feel. Drive.
SUBARU
- ALLTID 4-HJULSDRIFT -

VÄNTA LITE MED ATT KÖPA NY BIL!

Subaru lanserar en helt ny IMPREZA 4WD första helgen i oktober

Pris från **24.990,-**

ERbilab

Vikingagränd 1 A
22100 Mariehamn
Tfn 14750
GSM 0400 595 732
Öppettider:
fre 10-17, lör 10-14

★★★★ **KALMERS** ★★★★★

NÄR DU VILL HÄNGA MED I TIDEN...

Thinking of you

VIKINGAGRÄND MÅN-FRE 8-17 LÖRD 10-14
TEL 12 012 WWW.KALMERS.AX

89€

BLACK & DECKER

Linjelaser – 2 verktyg i 1
Ställer automatiskt in sig själv på mindre än 5 sekunder. Snabb och enkel att montera och ger en absolut rak vågrät linje. Hittar trä, metall och elledningar.

BDL230S

98€

KA270GTK

Multislipmaskin
Plan-, detalj- och excenterslip, allt i en och samma maskin. Cyclonic Action och dammkassett för renare arbetsmiljö. Basplatta med olika profiler för varierande former.

109€

KS1000EK

Pendelsticksåg
Variabel pendlande bladrotation ger ökad flexibilitet för olika arbeten och material. Variabel hastighet. Projicerar laserlinje. Snabbt och enkelt bladbyte. Dammutsugssystem. Geringssågning upp till 45°.

89€

DW907 K2

Spikpistol för dyckertspik
2 st 3Ah batterier och laddare, inga gaspatroner behövs.

679€ (890€)

DC 618 KB

Skruvdragare
12V 1,3 Ah batterier

HOLMBERGS
TEKNIK • KVALITET

Godbyvägen tel. 23 555 www.holmbergs.ax

Kermansavi & Tulikivi

"säljs nu under samma tak"

ÖPPET:
torsd 18-20,
fred 14-16,
lörd 12-15

Besök vår
UTSTÄLLNING
i Kalmarnäs och
bekanta dig med
vårt sortiment

TULIKIVI
KERMANSAVI
www.kermansavi.fi
www.tulikivi.com

SKORSTENS- SPECIALISTEN PÅ ÅLAND

GMATTSSONS MURERI

Bosse 0457 361 3977 Kent 040 550 2649
Fax 12 688, e-post: gm.mureri@aland.net

Kalmarnäs v 212, 22 140 MARIEHAMN

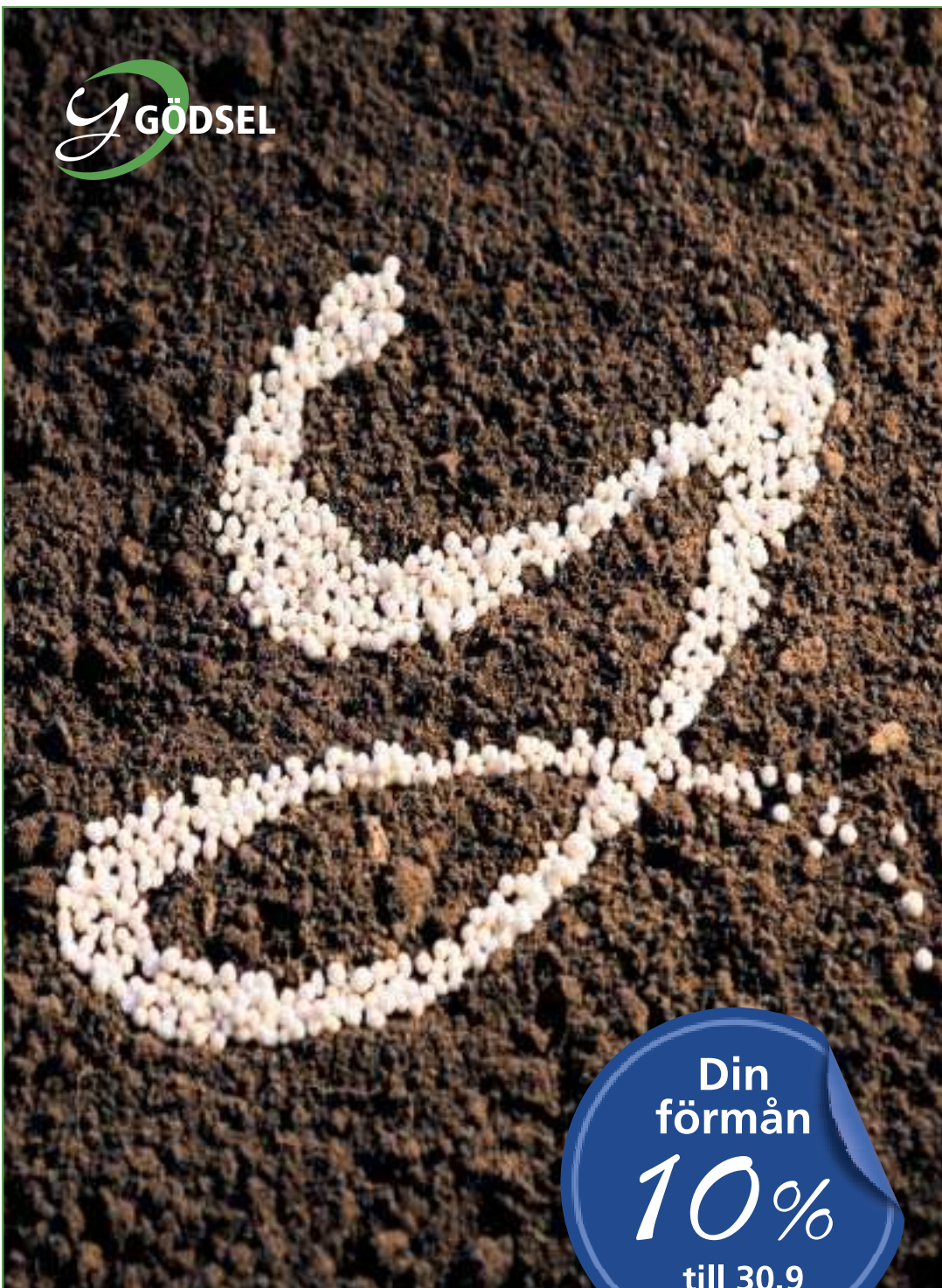

höst *fint*

Titta in till oss och låt dig inspireras!

MÖBEL-City

G. Godbyvägen. Tel 21 165, fax 19 544
Öppet: måndag-fredag 8.30-17, lördagar 10-14

Din
förmån
10%
till 30.9

Finska Y-gödselmedel för finska åkrar.

Y-gödselmedlen kommer från Finland och har tagits fram för odlingsförhållandena i vårt land. Varje granulat innehåller alla näringsämnen, inklusive spårämnen och selen, i exakt rätta proportioner. De högklassiga, runda granulaten sprids jämnt och klumpar sig inte. Y-gödselmedel säkerställer en jämn tillväxt samt en god skörd av hög kvalitet.

Beställ gödselmedlen senast 30.9

Utnyttja förmånen med prisstegen! När du beställer gödselmedel senast 30.9 sparar du 10 % jämfört med priset i vår.

Spårämnes Y 2

- Innehåller rikligt med natrium och bor
- Speciellt för sockerbeta och vall
- Även för mullrika jordar

KEMIRA

GrowHow
partnership • knowledge • solutions

Funderar du på att fräscha upp köket men tycker att det kommer att bli för stökigt, kan vi hjälpa dig. Vi kommer hem till dig och diskuterar vad du har för önskemål. Är det bara luckorna som behöver bytas eller är låd hurtsarna slitna eller tröga, skulle du vilja byta ut ljuslister/kröningslister. Handtagen till de nya luckorna och skall bänkskivorna behöva bytas. Luckor finns i målade MDF, fanerade luckor, massiva luckor i treskicket. Efter att vi har gått igenom alla detaljer, mäter vi upp alla stommar, skivor mm. Detta tar ca 1-15 timme. Efteråt far jag tillbaka till mitt kontor för att senare återkomma med en offert. Önskar man ställer vi också upp med montering.

Ps. Vi har även köksfläktar från Fjäråskupan. Nästan ljudlösa vid utsugseffekt på 350m³/h, då går de på halv effekt. Passar i lägenhet, egnahemshus, hus med separat fläkt motor.

STAFFAS

Färghuset, Möckelö, tel. 23 984 el. 0400 539 510
www.staffas.ax

Internationell designsuccé!

HONDA
The Power of Dreams

Nya Honda Civic 5-dörrars

2006 års vinnare av red dot: *best of the best* för sin revolutionerande innovativa design.

Från 23 000 €
färdigt på gatan

1,4 Comfort – 1,4 l I-DSI motor.

1,8 Comfort – 1,8 l I-VTEC motor.

Utrustning bl.a. ABS med EBD • VSA (Anti-sladd) • Sidoskyddsgardiner • Aktivt whip-lash-skydd fram • Dual Zone instrumentpanel • Färddator • CD/MP3 • ACC • Uppfällbara baksätessitsar • Luftkonditionerat handskfack • Radio/färddatorreglage i ratten.

1,8 Sport – utöver Comfort bl.a:

Regnsensor • Läderklädd ratt med reglage för farthållare • 17" lättmetallfälgar • Dimljus fram • Aluminiumpedaler.

1,8 Executive – utöver Sport bl.a:

Navigation • Bluetooth • Glastak • Xenonstrålkastare.

Bränsleförbrukning blandad körning 5,0–6,6 lit/100 km. Miljöklass 2005. CO₂ 139–156 g/km. Bilen på bilden är extrautrustad. www.honda.se

Välkommen in och provkör! **CIVIC**

www.bilcenter.ax

Uppgårdsvägen 18
Bilförsäljningen, tel 12 551:
vardagar 9-17, lördagar 10-13
Reservdelsförsäljningen, tel 12 552:
vardagar 8-16

Nu är det dags att välja!

Jovisst. Det är valhöst.

**Du kan välja en ny garderob,
en ny livsstil, ett nytt lagting
och en ny regering.**

**Och, framför allt, du kan
välja Nya Åland.**

**Allt behöver inte vara
grått och trist och
som det alltid varit.**

Ha en skön höst!

Nina Pellman

**Du som redan
är prenumerant!**

Skicka **NYAN ROCK
NAMN ADRESS**
till **173520** eller ring 23 444
så deltar du i utlotningen av
50 st morgonrockar.
Kostnad 0€, **senast den
30 september.**

Ja visst,

jag vill prenumerera på Nya Åland, 15
månader, **till 31/12 2008 för endast 164€**
(norm. 205€). Dessutom får jag en fin
morgonrock på köpet! (Värde 30€)

**Erbjudandet avser en fortlöpande prenumera-
tion och är riktat enbart till nya prenumeranter.**

Nya Åland

Namn:

Adress:

Postadress:

Telefon:

Underskrift:

Nya Åland
☆☆☆

*bjuder på
portot*

NYA ÅLAND

Svarsförsändelse
Avtal 22100/41

22103 Mariehamn

Porto tillkommer på prenumeration utanför Åland.

Erbjudandet gäller t.o.m. 30.9.2007

HÖGSTA MODE FÖR 20 ÅR SEDAN – FÖRSVUNNEN I DAG

Vattensängen har torkat bort

Försäljaren Curt Backas har lagt sig ner direkt på vattenmadrassen. Vatt sjunker den en aning och vatt gungar den till när man rör sig men det är mer vridande än svävande, enligt försäljarna. Däremot kan det vara svårt för äldre och rörelsehindrade att ta sig upp ur sängen.

Det läcker ibland Tio fabriksfel på 500 sängar

I en dubbelbädd ska man ha mellan 500 och 900 liter vatten. En bädd väger cirka ett kilo. Det betyder att sängen väger en hel del.
Håller poliet, frågar man.
Fabriksfel

Det tar sin tid att sova i sig i en vattensäng.
— En natt rullar inte. Det tar tid att vänja sig vid den speciella känslan.
Visst gungar det när man ligger sig ner och vatt märks det när sängkammaren flyttar på sig.
— Det gungar till först men sen blir det lugnt. Sängens rörelser är mer svävande än svävande. Däremot kan det vara svårt för äldre och rörelsehindrade att ta sig i och ur sängen, säger försäljarna.
Det sägs också att man rör sig betydligt mindre i en vattensäng. Madrasen ligger sig efter kroppen och därmed behövs man inte sova på sig för att det blir ont närmast.
Kärlek till vattensängen sägs vara "lite mer spännande" i vattensängen.
— Om det inte är bra ska man nog byta golv och inte säng, menar Kjell Öhberg. Vattensängens är varm. En elektrisk värmare har till och till ställt in på 30 grader.
— Många tror att man vattas men det är fel. Värmen beror i stället till att man slappnar av bättre.

Viktsskillnad
Hur går det om kvinnan väger 50 kg och mannen 80 kg eller tvärtom?
— Upp till 50 kg skillnad mellan sängkammaren är OK om man köper en bra madras. Om viktsskillnaden är större rekommenderas en skild madras.
Kan vattensängar A och O?
— De flesta som inte vill njöda har haft för mycket vatten i madrassen. Vattensängens som till

Banktjänstemannen MICKE LÖNNQVIST har vattensäng.
I början svar han över den. Sov inte bra. Vaknade ofta och funderade på att flytta till soffan i vardagsrummet.
Sen kom omvändelsen. Nu låter han som en försäljare.
Paret Mikael Lönnqvist och Torbjörn Beckman köper vattensäng i somras. Hade sett och hört en del om sängarna och blev intresserade.
Valde ut en modell, tog hem den och fyllde den med vatten. Så här långt var allt bra och fröjd men sen skulle man sova också.
— Det gick inte alls. Tidigare hade jag halvhårda madrasser. Det var helt annorlunda i vattensängen. Man sjönk ner och jag vaknade så fort Torbjörn rörde på sig.
Dessutom fick han ont i ryggen.

Kontroll
Mickes kontrollerade att sängen var rätt inställd, med andra ord att vattensängens var den rätta.
Enligt försäljarna var allt OK men Mickes som inte fick sova på nätterna svarar ändå över sängen.
Han ville lämna tillbaka den. Han hade med sig flytta till soffan i vardagsrummet eller att plocka fram den gamla sängen.
Om inte flickvännen och familjerna uppmanat honom att försöka hålla ut ett tag till så hade han struntat i vattensängen.
— Prova lite till sa hon och så plöjde en natt kom omvändelsen. Jag sov som bara den. Vaknade inte under natten och fick inte ont i ryggen. Tyckte själv att det var lite

Banktjänstemannen Mikke Lönnqvist har blivit vän med sin vattensäng — men det tog i början kunde han inte sova alls och dessutom fick han ont i ryggen. (Foto: Stefan Öhberg)

Tog tid bli vän med vattensängen

del vatten när man flyttar på sig. När besvär att ta sig i och ur sängen är det inte.
Maria Grönberg kom till Möbelbutiken för att köpa allmog till Mar & Hemmets var på reportage. Hon har haft vattensäng i snart ett år.
— Det tog några veckor innan jag blev vän vid den. Men nu sover jag bra. Sängen följer med kroppen. Det finns inget hårt som tar emot.
Det var slumpen som gjorde att Maria köpte en vattensäng.
— Fick den billigt i andra hand men jag har inte ånrat

Om man tror att man sover bättre i en vattensäng och är benädd att byta bort den gamla hör man alltid bevägna sig med en hel del tålmod.
— Det kan ta sin tid innan kroppen blir vän vid den nya sängen. Första natten ligger man ofta och skvätter och undrar om det verkligen ska vara så här. Efter två-tre veckor vet man lite mer vad det handlar om. Om kunden köpt vattensäng men inte är nöjd efter 30 dagar får han eller hon pengarna tillbaka, säger Kjell Öhberg vid Möbelbutiken.

en annan stor risk med vattensängar:
— Man måste dåligt om man sover i vanlig säng sover ofta på hotell och konstant ont i ryggen och väkna, säger Kjell Öhberg.
Text:
Helena Forsgren
Foto:
Stefan Öhberg

Anno 1989. Så här såg det ut i Nya Åland för nästan 20 år sedan. Då var vattensängen i ropet och försäljarna talade varmt om alla dess fördelar.

Vart tog vattensängen vägen? För 20 år sedan var den högsta mode och Möbelbutiken, som specialiserade sig på vattensängar, sålde 250 exemplar per år. I dag finns den knappt att få tag i och de flesta har bytt ut sina vattensängar. Men inte Kerstin och Folke Lampén i Godby.
— Vi behåller den så länge det finns alggift att köpa, säger Kerstin Lampén.

1989 skrev Nya Åland om vattensängar, den tidens sängmode, och i artikeln prisade möbelhandlaren Kjell Öhberg vid Möbelbutiken vattensängen och dess fördelar. En vattensäng formar sig efter kroppen och man sover lugnare för att man inte behöver röra på sig om det gör ont någonstans. En vattensäng är varm — den ställs in på 30 grader — och det bidrar till att man slappnar av och sover bättre. Så löd några av argumenten för vattensängen och många köpte. När vattensängen var som mest i ropet såldes cirka 250 sängar per år och modellerna utvecklades hela tiden. Från den första enkla som inte var mycket mer än en säck till madrasser som var uppbyggda av små fyrkantiga kamrar. I kammarväggarna fanns hål så att vattnet kunde passera — om än med ett visst motstånd.

För dem som blivit vana vid vattensängen fanns ett problem — enligt Kjell Öhberg som själv hade vattensäng hemma.
— Man mår dåligt om man måste sova i en vanlig säng. Jag sover ofta på hotell och har konstant ont i kroppen när jag vaknar, sa han i artikeln anno 1989.
Inte ens en prislista
I dag har sängmodet rusat vidare och vattensängen har hamnat på efterkälken. Möbelbutiken heter numera EM Åland och försäljarna Ann-Chi Andersson och Gunnilla Mattsson skakar på sina huvuden när man vill se på en vattensäng. Trots att affärens sängavdelning tycks blir allt större finns inte en enda vattensäng att visa upp. De har inte ens en prislista över vattensängar och vet inte

heller om man kan få tag i nya — ingen kund har ställt den frågan på flera år.
— Däremot har vi sålt en och annan sats med lappar att täta madrasserna med, säger Gunnilla Mattsson.
Tidigare hade företaget en pump som hyrdes ut till dem som ville tömma sina vattensängar men den är numera på villovägar. Och ingen tycks bekymra sig nämnvärt över den saken.
Blev utmanövrerad av bra resårmatrasser
Möbelhandlaren Kjell Öhberg säger att vattensängen försvann för cirka tio år sedan. Den blev helt enkelt utkonkurrerad av resårmatrassen som hade utvecklats och blivit mycket bättre än de tidiga exemplaren.
— När vattensängen sålde som bäst fanns det inga bra alternativ. Men sedan kom

riktigt bra resårmatrasser i olika prisklasser och allt fler gick över till dem, säger han.
Att han talade så varmt för vattensängen för snart 20 år sedan skäms han inte över.
— Den var ett bra alternativ på den tiden och många som övergett den saknar den värmeffekt som fanns i madrassen. Men vattensängen hade också sina nackdelar, det var omständligt att flytta på den.
En fylld vattensäng för två kunde innehålla upp mot tusen liter vatten och när varje liter väger ett kilo måste sängen först tömmas innan den kunde flyttas.
Öhberg själv övergav sin vattensäng för cirka tio år sedan — och han saknar den inte.
— Nej, det finns så fantastiskt sköna resårmatrasser i dag.
Vill absolut inte byta
Två som hållit kvar sina vat-

Nya tider. I dag är det resårmadrasser och en och annan Tempurmadrass som dominerar sängutbudet. Det finns även Tempursängar med ställbara fot- och huvudändor. Försäljaren Ann-Chi Andersson demonstrerar fjärrkontrollen.

Stort utbud. Avdelningen för sängar tycks bli allt större och det finns resårmadrasser i olika prisklasser och av olika uppbyggnad.

Speciell känsla. Tempurmadrassen har en speciell konsistens och är mycket tryckavlastande. När man trycker ner handen i madrassen bildas en liten grop som långsamt försvinner.

tensängar från slutet av 1980-talet och som fortfarande älskar dem är Kerstin och Folke Lampén i Finström Godby. De har varsin vattensäng av heldämpad modell.

– De är så varma och mjuka och rara. Vi sover med öppet fönster och har kallt runt huvudet men varmt i övrigt. Det är så skönt och man sover så bra.

Lampéns vill absolut inte byta ut sina vattensängar. De får hänga med så länge de håller.

– Vi har lappat dem en gång och håller i algdödande medel med jämna mellanrum.

Finns sängar för flera tusen

I möbelbutiken i dag är det resårsängar som gäller – från den billigaste för 239 euro upp till modeller för många tusen. Valmöjligheterna är många och man får lära sig

termer som bondell, pocket och nivåmultipocket när man skall välja typ av madrass.

Det finns ställbara sängar med motor och de uppskattas bland annat av dem som av olika skäl har svårt att ta sig i och ur en vanlig säng och av allmänna ”sängmysare” som gärna läser eller ser på tv i sin säng.

Trots det stora utbudet har kunderna inga större problem att hitta en lämplig säng.

– De får lägga sig ner och testa våra modeller och efter ett tag brukar det visa sig vilken som är skönast och passar dem bäst, säger Ann-Chi Andersson.

Madrasser med geléaktigt innehåll

En mindre del av sängkunderna fastnar för ”gelémadrasser”, oftast av märket Tempur.

– Många som har någon

form av ryggproblem väljer Tempurmadrasser som har en speciell konsistens och som är mycket tryckavlastande, säger Ann-Chi Andersson.

Tempurmadrassen finns i olika tjocklekar och en del köper sin madrass och lägger den i sin befintliga säng, till exempel ovanpå en resårmadrass. Andra köper en hel Tempursäng – en exklusiv variant är den med ställbart ryggstöd som kostar närmare 6000 euro.

En sak är försäljarna överens om: Kunderna lägger ner mer pengar än tidigare på sina sängar.

– Allt fler inser att de tillbringar mycket tid i sina sängar och att det är viktigt att ha en säng av god kvalitet som håller länge.

Text: HELENA FORSGÅRD

Foto: ERKKI SANTAMALA
erkki.santamala@nyan.ax
tfn 528 470

DIAMOND

Tätvävd i ren ull
med hög kvalitet

170 x 240 cm

1.200.000 kn/m²

668€

matt.huset

Ålandsvägen 32 tfn 15 770 Öppet vard 10-17, lörd 11-14

DuoBad

- personliga badrum -

- Ett badrum med personlig framtoning
som förmedlar värme och trivsel

Sekel Cognac

Kom in och
begär offert!

RÖR DET RÖR RÖR DET...

BOMANSON & CO

Vikingagränd • www.bomansons.ax • tfn 23 400 • fax 22 841
Öppet: måndag-fredag 8-17, lörd 9-13

www.ford.fi www.ford.se

Nya **FordRanger**

Nya Ford Ranger har enastående kördynamik vilket gör att den är lika hemmastadd både på och utanför vägarna.

RANGER REGULAR
CAB 2,5 TDCI 4x4
från 29 190€
inkl. lev.kostn.

RANGER SUPER CAB
2,5 TDCI 4x4
från 29 790€
inkl. lev.kostn.

RANGER DOUBLE
CAB 2,5 TDCI 4x4
från 39 090€
inkl. lev.kostn.

OBS! Vi har ett antal SUPER CAB-bilar i lager för snabb leverans.

Feel the difference | **FordRanger**

MOTOR • COMPANY
BILHUSET I MARIEHAMN

MOTORCOMPANY Bilhuset i Mariehamn, tel *5252 • www.motorcompany.ax
Tom Enestam 525 303, Tony Sommarström 525 309
Bilförsäljningen öppen vard 9.00-17.00, lörd 10.00-14.00

PHILIPS

Rippa dina CD-skivor till MP3-format
• 2x150 Watt
• Diskant- och bas-kontroll
• Incredible Surround
• USB Direct
• CD Ripping

Micro-stereo MCM760

259€

DVD-spelare DVP 5160

89€

• 12-bitars/108 Mhz • Smart Sound • Progressive Scan • DivX Ultra-certifierad • Högupplöst JPEG-visning • USB Direct

32" D32PFL7572D
Digital-TV

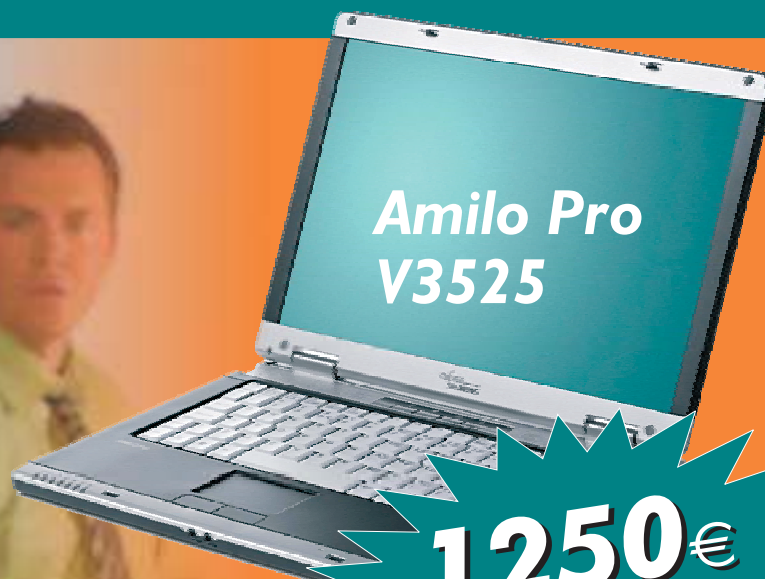
1199€

• LCD WXGA aktiv matris TFT-skärm
• Skärmupplösning 1366x768p • Pixel Plus 2HD-teknik • 3D kamfilter • Digital Natural Motion • Progressive Scan • Virtual Dolby Digital • Grafisk equalizer • Text Dual Screen • 1200 sidors snabbtext • 2xHDMI-ingångar • USB-ingång

Betala bekvämt med **EXPERTKREDIT**

DATORER MED INBYGGT MOBILT BREDBAND

FUJITSU
SIEMENS

Amilo Pro V3525

1250€
med mobilt bredband

1750€
med mobilt bredband

Lifebook E8210

FSC Amilo Pro V3525

• Amilo Pro V3525 Edition • Core T5200 1.6 Ghz • 2x512 Mb • DVD Supermulti • 120 Gb Sata hårddisk • UMTS Sierra Wireless, Vista Business

Kostnad för mobilt bredband kommer till per månad 39,90€

FSC Lifebook E8210

• Intel Core Duo T5500 1,83 Ghz • 15.4" WSXGA+ • Intel Graphic 256 Mb • 1 Gb minne • 120 Gb Sata hårddisk • DVD Super Multi • WLAN Intel 3945 a/b/g • Bluetooth och UMTS • SD memorycard • Fingerprint • SmartCase Logon+ • Win XP Pro FI/SWE/EN • Portreplikator + adapter

i samarbete med:

GSM ÅLAND
Global telekommunikation
ÅLANDS MOBILTELEFON AB
www.gsm.aland.fi
E-post: info@gsm.aland.fi
Kundtjänst: 0800-93553

TeleButiken
Mariehamns Telefon Ab

MKAB.com
Mariehamns Kontorsmaskiner AB

Storagatan 6, tfn 27 448 www.telebutiken.ax

Först till kvarn...

17 kanaler för
hela familjen!

Pröva Viasat Guld
**3 VECKOR
GRATIS!**

Vid tecknande av 12 mån. abonnemang

MCA - Bra underhållning helt enkelt!

© Viasat. Fun With Dick & Jane på TV1000.

ETT SYNLIGT HUSNUMMER

hjälp oss
att hitta rätt.

Räddningsverket
tel 531 491

www.mariehamn.aland.fi/rv

Hem, ljuva hem ...

Bäddset **16,70€**
1 påslakan + 1 örngott
Olika motiv och färger

Tavlor **9,40€**
Olika motiv och färger

HANDUKAR NU
6,40
Norm. 9,60

Kudde **4,50€**

Täcke **16,00€**

Panelgardiner
Flera färger och motiv

12,10€

P
L
U
S
S
A

K
MARKET

F:ma
ERIK MATTSSON

GODBY, TEL 43 250, LANTBRUK 432 542, JÄRNAVD. 432 543
VARD. 09-20, LÖRD. 09-16, SÖND. 12-16 BYGGLAGRET: VARD. 09-17, LÖRD. 09-14, SÖND. STÄNGT

Sveriges grönaste kök

Marbodal®

Sveriges enda Svanenmärkta kökstillverkare.

Nu med vitvaror
på köpet!* Värde:

1 100:-

Välkommen in så ritar
vi ditt kök

t o m 14 okt

www.marbodal.se

*Erbjudandet gäller vid köp av ett komplett kök, exkl. vitvaror,
till ett värde av 6 700 euro. Erbjudandet gäller endast vitvaror ur Marbodals
sortiment från Siemens, AEG och Husqvarna.
Kan ej kombineras med andra erbjudanden.

**BJÖRBO
BADRUM,
UNIKA BADRUM**

Erbjuder både modern- &
klassisk möbeldesign tillverkad
med lång hantverkstradition
i Dalarna

EN NYHET 2007
Stella Nova

www.bjorbobadrum.se

**Ett snyggt badrum ska
inte behöva kosta
en förmögenhet**

Hafa® badrum

www.hafa.se

I Hafa RoomDesigner kan du rita upp
ditt eget badrum och sätta in de skåp
och hyllor som du gillar bäst.
Rummet ser du i 3D och du kan välja
att titta på det ur vilken vinkel som helst.

**BYGG
VARUHUSET**

Välkommen in

TFN *28 011, BUTIKEN 28 170, FÄRGER 28 215,
BYGGLAGRET 28 174 ÖPPET: VÄRD. 8-17,
TORSD. 8-19, (Bygglagret 8-17), LÖRD. 9-14

www.byggvaruhuset.ax

**Glada
höst
tyger**

Paneler
2x45x245 cm

25,70/par

almedahls
Ljudvågor
ausbrenner
150 cm bred
21,25/m

Paneler
2x40x250 cm

29,95/par

140 cm bred
13,50/m

Kuddfodral
4 olika färger

7,50/st

STRANDGATAN 6
TFN 23 360.
ÖPPET: MÅNDAG, TISDAG,
ONSDAG, TORSDAG KL. 9-20,
FREDAG 9-17, LÖRDAG 10-14

**TYGER
& SÅNT**

PERFEKT FÖR KULNA HÖSTKVÄLLAR

Bjud dina vänner på soppa och bröd!

Höstrusk och kulna kvällar. Som gjorda för en soppa.

Hösten är också ur ingredienssynpunkt en utmärkt sopptid. Nu finns det massor av färska rotsaker och andra grönsaker att frossa i.

Varför lagas det inte mer soppa som bjudmat kan man undra. Det är bekvämt – allt i samma kastrull – och ofta överkomligt i pris. Och dagen efter är soppan precis lika god, om inte godare, om det finns något kvar.

Om man vill lyxa till det serverar man nybakat bröd till och kanske någon god ost.

Låt dig inspireras! Här bjuder vi på några sopprecept.

Bondsoppa

4 port
200 g rimmat sidfläsk i strimlor
1 gul lök
2 morötter
2 dl kålrot
1 l vatten
2 buljongtärningar
2 msk tomatpuré
0,5 tsk timjan
salt, peppar
hackad persilja
Hacka löken. Strimla morötter-

na och skär kålroten i tärningar.

Bryn fläsket några minuter i en stekgryta. Tillsätt grönsakerna, eventuellt lite margarin eller matolja om fettet från fläsket inte räcker till och fräs under omrörning. Häll i vattnet och tillsätt buljongtärningarna, tomatpuré och timjan.

Koka soppan under lock ca 10 minuter. Smaka av med salt och peppar.

Strö över rikligt med persilja

och servera med bröd.

Ät mer mangold! En lite undanskynd grönsak som passar bra även i soppor.

Det här receptet ingick i nystartade företaget Solklarts första ekokasse, som levererades direkt hem till prenumeranter och det har komponerats av Marja Gäddnäs, husmor vid Godby daghem.

Mangoldsoppa

(4-6 personer)
200 g mangold, både stjälk och blad
3 msk olja
1 gul lök
1,5 l vatten
8 potatisar
2 tsk örtsalt
1-2 dl matlagingsgrädde
ev 0,5 tsk socker
persilja

Skölj mangolden, hacka den ganska fint och sätt den i en kastrull. Förväll mangolden i lite vatten i ett par minuter. Häll av vattnet och ställ kastrullen åt sidan utan lock på.

Hacka löken och värm den i oljan i en soppkastrull. När löken mjuknat lite tilläts den förvällda mangolden som får koka med i ett par minuter. Häll på vattnet och lägg sedan i potatisarna skurna i något mindre

bitar och örtsaltet.

Låt soppan puttra ca 30 minuter tills potatisen är mjuk. Använd gärna en mjölig potatissort som lätt kokar sönder. Ta kastrullen av plattan och mixa soppan slät med hjälp av en stavmixer eller vispa med en handvisp.

Önskas en rundare smak tillsätts matlagingsgrädde och soppan kan även smaksättas med lite socker. Klipp över persilja före serveringen.

Önskas en mer matig soppa kan man strö över riven ost, brödkrutonger och stekt bacon.

Linser är billiga och nyttiga och ett fullgott alternativ till kött eller fisk. Den här soppan går fort att laga, är lika god dagen efter och passar både som lunch- och middagssoppa. Kryddan spiskummin är en viktig ingrediens för slutresultatet, finns på Puneh Oriental.

Linssoppa med spiskummin

6 portioner
1 gul lök
3 vitlöksklyftor
1 morot
1 röd paprika
olivolja
1,5 tsk curry
1,5 tsk mald spiskummin
1 tsk basilika

1 lagerblad
1 burk krossade tomater
12 dl vatten
3 tärningar höns- eller grönsaksbuljong
2 dl röda linser
salt, peppar
finklippt persilja

Hacka lök och vitlök och skär morot och paprika i små bitar. Fräs grönsakerna i olivolja utan att de tar färg. Lär curry och spiskummin fräsa med en stund. Tillsätt basilika, lagerblad, tomat och buljong.

Låt soppan koka under lock cirka 15 minuter. Tillsätt linserna och låt koka ytterligare 10 minuter. Smaka av med salt och peppar. Strö över finhackad persilja före serveringen.

Vill man göra soppan extra lyxig kan man också smula över god fetaost.

Anna Bergenström är mamma till en rad omtyckta kokböcker med "vettiga recept för vanligt folk". De två följande recepten på bönssoppa (mäktig och innehållsrik) och laxsoppa har vi lånat ur hennes "bibel" Annas Mat.

Bönssoppa från Provence

6-8 portioner
3 dl små vita bönor
3 gula hackade lökar +

3 msk olivolja
2 purjolökar i ringar
5 medelstora potatisar i kuber
2 medelstora morötter i små kuber
1 liten fänkål
0,5 kg färska tomater
eller 1 burk
2,5-3 liter vatten
salt, peppar
1 lagerblad, lite timjan
1 squash (ca 300 g)
300 vaxbönor
100 g pasta av något slag
1 dl pesto

Blötlägg och koka bönorna enligt anvisningarna på påsen om du använder torkade, ta annars konserverade bönor som är färdiga att använda.

Skär alla grönsaker i bitar. Fräs först löken i olivolja i en stor gryta ca 5 minuter. Lägg sedan i övriga grönsaker och låt dem fräsa några minuter.

Häll i vattnet och de kokta, avrunna bönorna. Krydda och koka allt under lock cirka 40 minuter.

Soppan skall koka så länge att alla smaker smälter samman. Lägg i pastan när det återstår cirka 15 minuter av koktiden. Späd soppan med vatten om den känns för tjock.

Rör ner peston i den heta soppan och servera genast. Färskri-ven parmesan är aldrig fel att servera till.

GENERATIONSSKIFTE VID RINGVÄGEN

Här landade form-givarfamilj efter många års husjakt

Mot gården. Vardsgrummet vetter mot gården där det finns "vild skog" för barnen att leka i. Formgivaramiljen Korpi och Gordon gillar en enkel och avskalad stil med få saker. Fräscha blommor - som just nu solrosor - får gärna bli en del av inredningen.

Det var kanske inte drömhuset med stort D.

Men det hade andra fördelar. Lagom stort, bra läge, bra gård för barnen och i ett så bra skick att man kunde flytta in utan en omvälvande renovering.

Vid Ringvägen i Mariehamn – ett område som bebyggdes på 1960-talet – pågår ett generationsskifte. Flera hus byter ägare och nya familjer flyttar in.

Formgivarparet Adam Gordon och Maria Korpi med tre barn är rätt nya på Ringvägen. De köpte sitt hus för drygt ett år sedan.

Adam Gordon och Maria Korpi är kända på Åland som paret bakom tyger med stora vallmoblommor på, förkläden med abborrar, brickor med solrosor och handdukar med stiliserade bestick. Bland en hel del annat.

Efter att ha bott i både London och Stockholm landade paret i Mariehamn, Marias hemstad, och i en lägenhet i Västernäs. Lägenheten var riktigt okej – med både havsutsikt och en fin balkong – men med tre barn blev den helt enkelt för trång.

Hade vissa önskemål

Tankarna på ett eget hus blev allt starkare och snart utkristalliserades vissa huvud-

önskemål. De ville köpa ett hus, inte bygga något nytt. De ville bo i Mariehamn och helst i södra delen av staden. De ville ha ett hus som passade familjens storlek - det vill säga helst fyra sovrum så att barnen Samuel 7 år, Agnes, 5 år och Leah 1,5 år, kunde få varsitt rum. Och helst fick huset vara av någorlunda modernt snitt – och överkomligt i pris förstås.

Husjakten pågick i flera år – mer eller mindre intensivt. De var på många husvisningar och deltog i många budgivning- ar och efterhand "gick kraven ner och priserna upp".

Lurar sig på storleken

När huset på Ringvägen 23 bjöds ut för drygt ett år sedan var Maria och Adam

Husets hjärta. Köket är förhållandevis stort och fungerar bra som husets samlingspunkt, precis som familjen Korpi-Gordon ville ha det. Inredningen förnyades för ett antal år sedan och får vara så här ett tag framöver.

Nytt badrum. Mitt i huset finns ett stort nyrenoverat badrum med tillhörande bastu och "avdelningen" är familjen mycket nöjd med.

Arbetsrum. I en ombyggnad som gjordes under de tidigare ägarna byggdes ett rum bakom garaget. Det är perfekt som arbetsrum för paret Korpi & Gordon.

Många sovrum. Bakom stolarna syns en del av ett sovrum i huset. Här finns totalt fyra sovrum på rad, precis så många som familjen behöver just nu.

Fin omgivning. Maria Korpi och Adam Gordon uppskattar miljön vid Ringvägen. Lugnt och skönt och nära till "skogen".

Inte tipptopp. - Allt behöver inte vara optimalt från början. Det är viktigt att bo in sig i huset först och känna hur man vill ha det, säger Maria Korpi.

Blyg viol. Huset vid Ringvägen ser inte så stort ut från utsidan men har en boyta på cirka 170 kvadrat.

bland dem som tittade på det och här var de redo att slå till.

– Det är inte vårt absoluta drömhus men det fanns mycket som talade för det i alla fall. Så fort jag steg in tänkte jag att här kan vi bo, säger Maria Korpi.

Huset i ett plan från 1965 är som en blyg viol på utsidan – men skenat bedrar. Det är ganska fyrkantigt till grundformen och betydligt större när man väl kommer in. Jaså, ni bor i "det där lilla huset" säger en del men boytan är cirka 170 kvadrat.

– Här finns tillräckligt många sovrum – inte så stora

men de räcker helt bra – för oss alla och dessutom ett arbetsrum. Köket är stort och fungerar som husets hjärta, precis som vi vill ha det, och huset var i så bra skick att vi inte behövde ta oss an någon stor renovering innan vi flyttade in. Det enda vi gjorde var att måla några väggar vita, berättar Maria och Adam.

De gillar en avskalad stil. Mycket vitt, få saker. Hellre en fräsch blombukett nu och då som en naturlig installation. Knappt några gardiner, hellre rullgardiner och persienner.

– Vi köpte inte mycket nytt

i möbelväg till det här huset utom en bokhylla i vardagsrummet som vi lät en snickare göra. Här drömmer vi förresten om en hörnsoffa.

Golv och badrum i fint skick

Innan huset såldes tog de förra ägarna upp golven och byggde in ett cirkulerande luftsystem som skall förhindra att det blir fuktigt underifrån. Ekparkett lades in på samtliga golv "och den ser riktigt fin ut".

Det stora badrummet med bastu mitt i huset renoverades också före försäljningen och

det är familjen Korpi-Gordon mycket nöjda med.

Även köket är ombyggt sedan husets barndom. Det fick ett nytt ansikte för cirka tio år sedan och är fortfarande i bra skick – om än inte precis i den stil som formgivarparet Korpi & Gordon skulle ha valt. Man märker att vissa detaljer gnager och tär på konstnärssjälarna. Nåt rundat skåphörn här, nåt handtag där och nåt materialval som inte känns som hand i handske.

Och om Korpi-Gordon gör någon större förändring i huset så blir den i köket – men inte i brådappet.

– Det är viktigt att bo in sig i huset först och känna hur man vill ha det. Det är inte heller nödvändigt eller realistiskt att allting skall vara optimalt och tipptopp från början.

Ett extra plus för skogen

På baksidan mot gården finns en stor terrass och sedan tar "skogen" vid. Det känns så i alla fall. Några grannar ser man inte bortom träden, det känns fritt och vildvuxet och på 1960-talet när tomterna stakades ut fick de vara lite större än de är på dagens bostadsområden.

– Vi uppskattar tomten och omgivningen jättemycket. Här kan barnen springa fritt. Det är nära till strövmråden och till skola och daghem.

Ringvägen är lugna gatan. Om någon i grannskapet spelar musik så det hörs över nejden blir man förvånad.

– Hemmet är viktigt, man skall trivas och det skall kännas rätt. Här har vi en bra början men gör säkert en del efterhand. Kom igen om tio år, säger Maria Korpi och Adam Gordon.

Text: HELENA FORSGÅRD

Foto: JONAS EDSVIK
jonas.edsvik@nyan.ax

Sopprecept

Laxsoppa

4-5 portioner
Ca 400 g lax i bit
(fryst lax går också bra)
1 finstrimlad purjolök
1 liten fänkål
2 hackade vitlöksklyftor
1 liten moröt
1-2 msk smör eller olja
8-10 färskpotatisar
1,5 l vatten
2 tärningar fiskbuljong
1/3 paket frysta hela spenatblad
rikligt med gräslök
rädisor

Fräs purjostrimlor, fänkål, vitlök och smala tändstickor av morot i lite smör eller olja i en stor kastrull.

Lägg i halva stora eller hela små skrapade potatisar och spenatbladen. Slå på vattnet och lägg i buljongtärningar. Koka allt under lock ca 10 minuter.

Skär under tiden laxen i tjocka strimlor, skär bort allt skinn och ta bort alla ben.

Lägg ner fiskbitarna och sjud soppan ytterligare 4-5 minuter. Servera soppan överströdd med finskuren gräslök och fint skivade rädisor.

Torsk och bacon - och så bönor. Det låter som en smått ovanlig kombination men ge de den här soppan ett försök!

Tomatsoppa med torsk, bönor och bacon

2 liter vatten
ca 400 gram torsk eller annan vit fisk
olja till stekning
2 gula lökar
1-2 vitlöksklyftor
en burk krossade tomater
bladpersilja
en burk stora vita bönor
ett par skivor bacon
salt och peppar

Koka upp vattnet.

Skär fisken i fyrkanter. Låt fiskbitarna sjuda 5-10 minuter tillsammans med lite persilja. Lägg fiskbitarna åt sidan och spara kokvattnet.

Finhacka lök och vitlök och bryn med lite olja i en stekpanna. Häll på tomaterna och låt det koka ihop cirka tio minuter.

Späd ut tomatröran med vattnet som fisken kokades i till önskad konsistens. Rör ner bönorna. Salta och peppa, smaka eventuellt av med lite socker.

Lägg i fisken. Låt allt bli varmt.

Strimla bacon eller bogfläsk och bryn i en stekpanna. Garnera soppan med bacon och persilja.

Kyckling är alltid populärt och det här är en soppa med friska asiatiska smaker av citrongräs och lime. Grönsakerna som läggs i soppan kan givetvis varieras efter smak och utbud.

Kycklingsoppa med asiatiska smaker

(4 personer)
200 g strimlat kycklingkött
1 dl grönsaker i små bitar (till exempel moröt, majs, lök och purjolök)
1 msk hackad färsk koriander

Till buljongen:

2 l vatten
2 kycklingbuljongtärningar
2 morötter
1 gul lök
1 vitlöksklyfta
1 stjälk citrongräs
4 limeblad
2 urkärnade och strimlade chilifruktar
strimlat skal av 1 lime

Koka först buljongen. Skär morötterna, löken och vitlöken i bitar. Låt alla ingredienser koka i en gryta cirka 20 minuter. Dra bort grytan från värmen och låt stå och dra 30 minuter.

Sila buljongen och häll den i grytan. Lägg i kycklingkött, grönsakshack och koriander. Låt koka tills kycklingen är färdig.

Om man vill kan man koka lite mindre buljong och i stället späda ut soppan med kosmjölk.

Servera ett gott bröd till brukar det stå i alla sopprecept.

Och visst är det så att ett nybakat bröd alltid är gott?

Det tar sin tid att lära sig att baka ett bröd, att få in den

rätta konsistensen i finger-
topparna och att kanske våga
gå egna vägar och inte alltid
följa anvisningarna för mjöl-
mängderna helt slaviskt.

Enklare bröd än i receptet
nedan får man nog leta ef-
ter. Man slipper knådningen
– degen hålls direkt från bun-
ken ut på plåten.

Det enkla brödet

25 g jäst
1 tsk salt
1 msk honung
4 dl fingervarmt vatten
8-9 dl vetemjöl

1 dl solrosfrön
(1 tsk stött fänkål
om man så vill)

Smula jästen i en bunke.
Lägg i salt och honung. Rör
ut jästen i lite vatten, häll
sedan på resten av vattnet.

Rör ner mjöl, solrosfrön
och fänkål om så önskas.
Degen blir rätt lös. När man
blir van kan man experimen-
tera med andra mjölbland-
ningar. Byt ut en del av ve-
temjölet mot till exempel
semlemjöl eller hemvete-
mjöl och i stället för solros-
frön kan man ta sesamfrön.

Eller varför inte både och?

Låt degen jäsa under duk
1-2 timmar på dragfri plats,
till exempel i mikrougnen.

Smörj en bakplåt eller klä
den med bakplåtspapper.
Tippa försiktigt ut den jästa
degen på plåten, degen skall
inte knådas.

Värm ugnen till 250 gra-
der och låt degen jäsa med-
an ugnen värms.

Grädda mitt i ugnen 15
minuter, sänk värmen till
125 grader och grädda vi-
dare 40-45 minuter.

Låt brödet svalna på gal-
ler under duk.

Höstnyheter, mera på kommande ...

KANT
house

KANTARELLEN
Nya Godbyvägen tel. 32 840
Månd-fred 9-21, lörd 9-18, sönd 10-18

VVS KYL CENTER

Fallgårdsvägen tfn 23 700
Öppet: vard. 8-17, lörd. 10-14

TERMAX®
VÄRMER DITT HUS

En stilig äkta inhemsk pelletspanna
Termax pellet 25 Cr är en inhemsk
pelletsvärmepanna gjord för att
värma villor på 80-250m². Den kan
kopplas in på golv- och/eller
radiatorvärme.

Pellets, olja, bioolja, ved, el
termax pellet 25 Cr är en verklig
flerbränsle- / växelförbränningspanna

Haier

DEN NYA GENERATIONENS
LUFTVÄRMEPUMPAR

pellix
värmepump

Bra, bättre, bäst
– Ford Focus Collection

TDCi
AUTO

Bra urval av modeller till konkurrenskraftiga priser. T.ex.
Focus Collection 1.6 100 hk 5-d, från 21.800 €. Focus Collection 1.6 100 hk Wagon, från 22.600 €
Focus Collection 1.8 TDCi 115 hk Wagon, från 26.990 €. Leveranskostnader på 600 euro tillkommer.

Bättre utrustning med Focus Collection Style Pack utan extra kostnad.
Automatisk luftkonditionering, automatisk farthållare, uppvärmbär vindruta, ESP, 16" lättmetallfälgar,
läderklädd ratt, dimljus fram, färd dator, radio/cd-spelare med fjärrkontroll. Dessutom silverfärgade
takräcken i Wagon.

Bäst. Klassens bästa köregenskaper, vinnare i test utfört av tidningen TM (15/2007), 5 stjärnor
i säkerhet i EuroNCAP, TÜV-allergicertifikat och VWRC-märkesmästerskap 2006.
Bränsleförbrukning 4,7-6,3 liter/100 km, CO₂-utsläpp 124-224 g/km.

Ford Focus Collection

Feel the difference

MOTOR • COMPANY
BILHUSET I MARIEHAMN

MOTORCOMPANY Bilhuset i Mariehamn, tel.* 5252 • Tom Enestam 525 303 • Tony Sommarström 525 309
Bilförsäljningen öppen vardagar 9.00-17.00, lördagar 11.00-14.00 • www.motorcompany.ax

Vi inreder ditt KÖK OCH BADRUM!

**HUS &
FRITIDSCENTER**

Vi gör även montering och renovering
från början till slut

*P.s.! Saknar du ett eget kök eller badrum att inreda?
Då bygger vi också en stuga eller ett hus till dig!*

Vi bygger från lösvirke till modulhus

Hus & Fritidscenter

Uppgårdsvägen 3 tel. 14 554

★★★★ **KALMERS** ★★★★★

FIXA DIN EGEN HEMMABIO

Pioneer

€ 2 690 PDP-4280XA

42" PLASMA-TV

med deras nya generation 8-panel,
HD-Ready, kontrast 16000:1,
3xHDMI, 3xScart och mycket annat!

HEMMABIOSYSTEM

I stilren design, 5.1 ljud,
4 st tall-boy högtalare +
1 st center och 1 st bas,
totalt 360W RMS,
HDMI-utgång för bästa
bild och ljudöverföring,
även uppskalning upp
till 1080i, USB-port

€ 643
DCS 370

€ 489
DCS 363

Med 5.1 ljud, 4 st smidiga och lättplacerade
högtalare + 1 st center och 1 st bas, totalt 360W
RMS, HDMI-utgång för bästa bild och ljudöver-
föring, även uppskalning upp till 1080i, USB-port

TOSHIBA TV

€ 1 198/1 298

37" C3000/C3030

€ 1 419/1 498

42" C3000/C3030

HD-KLAR LCD: Toshiba släpper
nu sin nya 3000-serie LCD-TV.
C3000/3030 är en av deras nya
modeller i REGZA-familjen. Med
en snygg design, active vision,
HDMI, superb bildkvalitet och
flera anslutningsmöjligheter är
denna LCD ett väldigt prisvärt
alternativ. (C3030 har inbyggd
digitalbox för markbundna
sändningar)

€ 1 590

37" X3030DG

€ 1 898

42" X3030DG

X3030-serien: High End
LCD-TV från Toshiba. Alla
nödvändiga anslutningar och
Full-HD upplösning. Inbyggd
digitalbox. Med denna
snyggt designade topp-
modell från Toshiba får du
både kristallklar bild och ett
mycket bra ljud. Inbyggd
digitalbox som tar emot de
marksända kanalerna.
Dessutom, 1920x1080p
upplösning, Full HD!

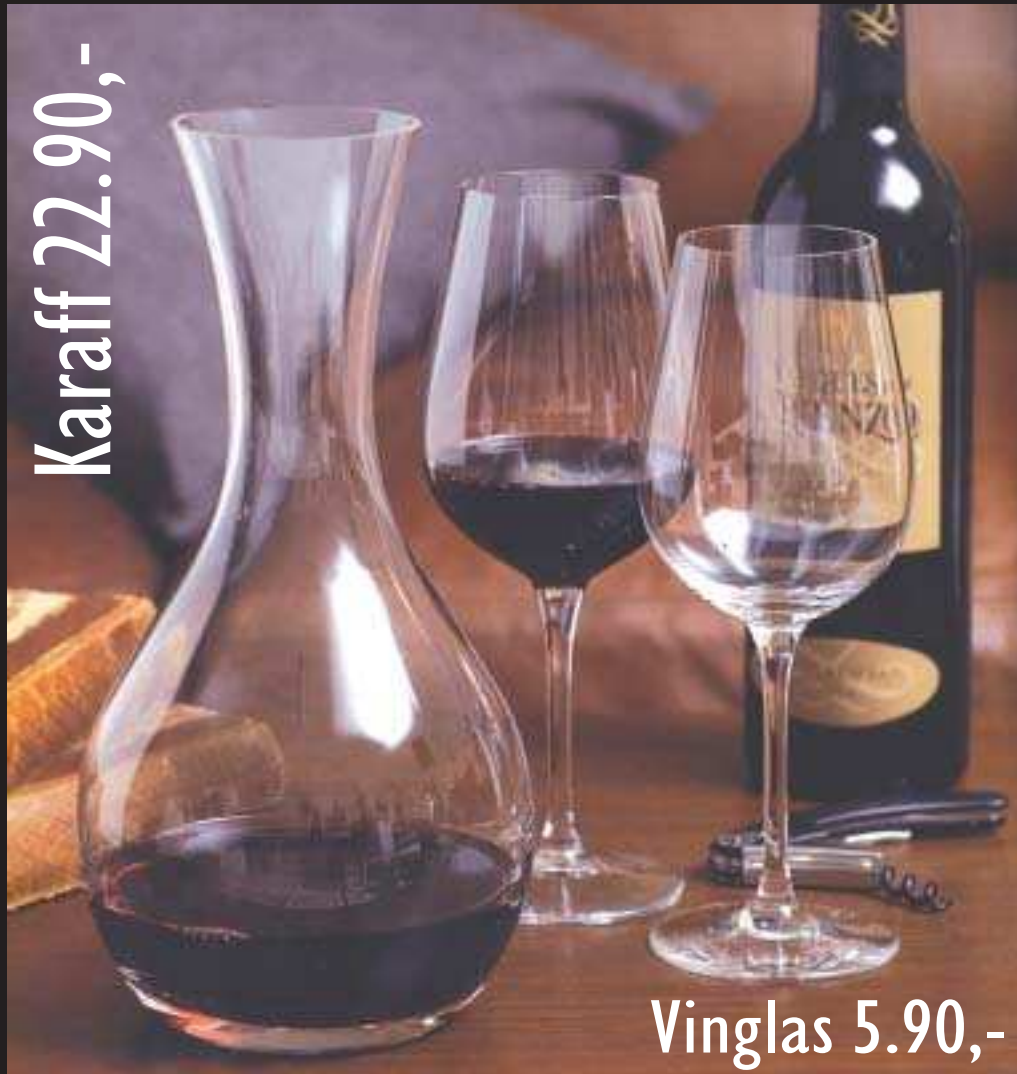
HD DVD-SPELARE HD-E1 € 520

Spelar format HD DVD-Video, DVD-Video, CD Audio, CD-R, CD-RW, DVD-R, DVD-RW,
DVD VR² Format (-RW) Dolby Digital kompatibel®, Dolby Digital Plus®, Dolby True
HD®, DTS® kompatibel, DTS HD® HD DVD 720p - 1080i, Standard DVD Video
Upscaling 720p/1080i (HDMI) Component Video, Composite Video, S-Video, HDMI®
(V 1.2), 2xExtension Port (Game Port)

VIKINGAGRÄND MÅN-FRE 8-17 LÖRD 10-14
TEL 12 012 WWW.KALMERS.AX

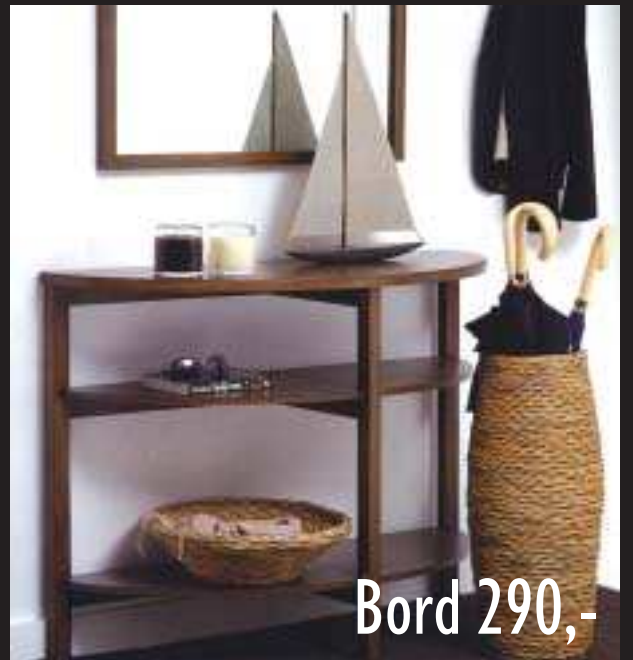
Karaff 22.90,-

Vinglas 5.90,-

Rottingfåtölj 419,-

Bord 290,-

allaRum. MARIEHAMN

I Magazin • Torggatan 6, 22 100 Mariehamn • Tel 15 915
Måndag - fredag 10.00 - 17.30, lördag 10.00 - 14.30

1 JUNI - 31 OKTOBER

Nyan-Nappet

ÅLANDS LÄNGSTA FISKETÄVLING PÅ GÄDDA

TÄVLINGSREGLER

1. Tävligen startar 1 juni och pågår till 31 oktober 2007.
2. Tävligen omfattar endast gädda fångad genom spinnfiske på åländska fiskevatten, i enlighet med gällande lag och andra bestämmelser samt god fiskesed.
3. Tävligen är indelad i två kategorier:
 - Seniorer, personer som är 15 år och äldre
 - Juniorer, personer som är 14 år och yngre.
4. Blanketter för deltagaruppgifter finns att hämta vid **Nya Åland, Sunes Jakt och Fritid, Jakt- och fiskebutiken Äventyret, Fiskarboden eller på Nya Ålands hemsida www.nyan.ax.**
5. I slutet av varje månad koras en månadsvinnare i respektive kategori, detta är den person som fångat den

längsta gäddan under föregående månad. Efter tävlingens slut kommer totalsegrare, dvs. den person i respektive kategori som fångat den längsta gäddan under hela tävlingsperioden att koras.

För att delta krävs:

- Fotografi av gäddan tillsammans med ett exemplar av Nya Åland daterat så nära fångstdatumet som möjligt
- Gäddans längd
- Fiskarens namn
- Fångstdatum
- Fångstplats (minst kommun och by)
- Bete
- Ange gärna även gäddans vikt, men det är längden som resultatet baseras på!
- Uppgifternas riktighet skall bestyrkas av ytterligare en myndig person.

MÅNADSPRISER
bestående av fina
dragpaket
värde ca 30 €

HUVUDVINST SENIOR:

Lowrance ekolod värde 375€

från **Fiskarboden**

HUVUDVINST JUNIOR:

Mobiltelefon värde 350€ från **Sonera Piste**

TÄVLINGSREGLER, RESULTAT, BILDER m.m. se www.nyan.ax

I samarbete med:

LCD TV H-serien

Inbyggd digitalbox för Smedsböle

26" **695€**

32" **895€**

LCD TV

32" **790€**

37" **1150€**

tangent RADIO

Uno
valnöt **-15%**

Duo **-10%**

Quattro
Internetradio **-10%**

Inhomhus
ANTENN
i tavlan

49€

SAMSUNG

19"-40"

LCD TV R86-serien

26" **950€**

32" **1.090€**

37" **1.490€**

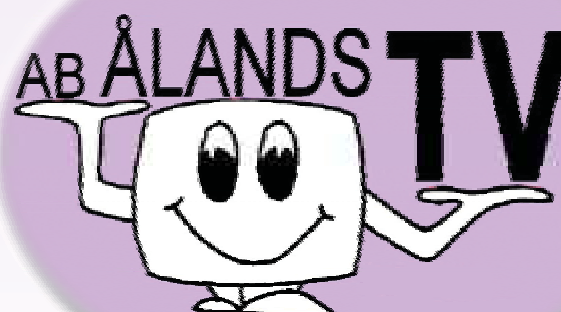
PLASMA TV C96

42" **1.590€**

Alla tv-apparaterna i R86-serien
har inbyggda digitalboxar
för Smedsböle och kabelnät.

Vid köp av Samsung TV får du
CA-modulen på köpet
om du tecknar abonnemang

Vi är inte nöjda förrän Du är nöjd...

Storagatan 9. Tfn 12 629

Placera **smart**

6%

50 % OP-Avkastning (bland fond) eller OP-Delta (aktie fond)
50 % 15-månaders deposition till 6,00 % ränta

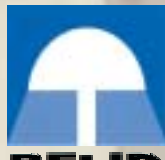
Bonus!
Som ägarkund ökar placeringen även din Andelsbanks-bonus!

Minimiplacering 10.000 euro. Erbjudandet gäller till 16 november 2007. Ring Sven-Olof, Johnny, Anders eller Lisbeth på telefon 6330.

 ANDELSBANKEN FÖR ÅLAND

★★★★ **KALMERS** ★★★★★

 BELID

POP armatur
i Finlayson tyg
MASKROS 106
Kan även beställas
i olika storlekar
och tyger

€ 106

**VIKINGAGRÄND MÅN-FRE 8-17 LÖRD 10-14
TEL 12 012 WWW.KALMERS.AX**

Ny katalog

Hjältevadshus
FINNDOMO

Hämta vår nya katalog!

Kom in till oss och hämta Hjältevadshus nya katalog innehållande ett stort antal nya hus och planlösningar. 80 sidor med goda råd om ditt nya boende.

KonsensHus Projekt AB
Strandgatan 21, Mariehamn
Telefon: 17820. Fax: 17821
daniel@konsenshus.ax

 KonsensHus
projekt ab

Vi hjälper dig att förverkliga dina husdrömmar

 ETTA BLAND FÖNSTER

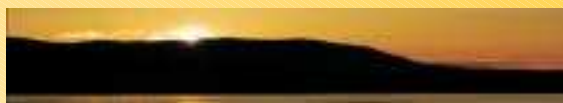

Tiivifönstren har lång livslängd och gör ditt hem trivsamt.

Snabb leverans, kunnig montering!

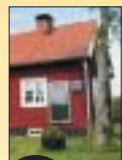
Tiivituote Oy Nils Fagerström
www.tiivi.com 0400 513 234

TIIVI-FÖNSTER, EN STILIG HELHET
MED VILKEN DU LÄTT FÖRNYAR TRIVSELN I DITT HEM

VENTILATION OCH VÄRME

ASI Luftolfångarsystem:

- Förbättrar inomhusklimatet
- Reducerar energikostnaderna
- För stugan, källaren, garaget etc.
- Enkel installation
- Ingen driftkostnad, endast solenergi!

Arctic
sunlight
Innovations

Installera NU och ta vara på solen!

SOLPANELS-PAKET

BP 65W eller 80W solpanel. Justerbar konsol. Standard installationspaket med underhållsfritt batteri

VARMT OCH GOTT!

Värmepumpen som är anpassad till vårt nordiska klimat!

Panasonic

E9EKEB – E12EKEB
Drift ner till -20°

Bygatan 1, Godby Tel. 41 300

ÖPPET: VARDAGAR 8-17

E-mail: olles.elab@aland.net

- Produkter för solenergi!

Alt inom el

Kentth's El & Service

Tel 0457 054 0620, hem 38 931, fax 41 202
kenths.elservice@aland.net

Mögelsanering utan att riva

Behandling av **NYA** och gamla stockhus

Ingen
behöver
flytta ut!

WSJ SANITATION

Vi träffas på Godbymässan
17 – 18 november

Ab WSJ SANITATION Oy
+358 400 418 103
www.wsjsanitation.net
wsjsanitation@regionline.fi

Åland: Simon Wiklund
+358 405 307 322
simon.wiklund@
regionline.fi

Shine

stora 26,50 € små 15,90 €

Öppet: Vard. 9.30-17.30 Tors. 9.30-19 Lör. 10-14

Snygga, trendiga telefoner!

NOKIA 5500 250€

GSM-TELEFON

- Snabbknapp
- Stomme av rostfritt stål
- Text-till-tal
- Träningsloggar
- Musik

DORO

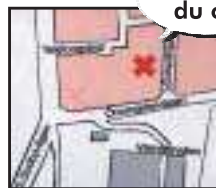
tools for communication

TRÅDLÖS TELEFON

Doro PhoneEasy **44€**
DECT 315

Lätt att använda med stora knappar. 5 olika ring-sigaler

Här hittar du oss!

GSM ÅLAND
Global telekommunikation

Ålands Telefonandelslag
JOMALA, TEL. 41 053, VARDAGAR 8-16.00

Prydnadssten.....	4,80	Värmeljusstake.....	fr. 4,80
Lyktor.....	fr. 12,70	Penningträd.....	18,90
Kastanj.....	8,50	St. paulia.....	3,90
Ljusstake.....	fr. 8,90		3 st/10,00

SANDÅSENS
BLOMSTERHÖRNA

Öppet: vardagar 9-17, lördagar 9-14

Askuddsvägen 19. Tel. 23 220

marimekko

Kom in
och prata
inredning
med oss,
det kan vi,
också ni som
vill ha det
lite tuffare
och annorlunda

Marimekkotyger
19,70e-22,50e

KLUB

Torgg. 5 • tel. 19 386
vard 10-17, lör 10-14

Det självklara valet för bekväm
och miljövänlig vedeldning

SOLO INNOVA Vedpanna

- Sveriges mest sålda panna
- Miljömärkt med svanen
- Robust konstruktion med lång livslängd och rejäl isolering
- Pannverkningsgraden är hela - 91%
- Teknik med sugande fläkt ger stabil, miljövänlig och effektiv förbränning
- Stort vedmagasin och stora luckor
- Klarar stora variationer av vedkvalité
- Finns i tre storlekar och passar fastigheter från 100 m² upp till 450 m²

Dalbo, Uppgårdsv. 8

BAXI

PERMALPANNAN - VÅR VÄRME DEN TRYGGHET!
Storgatan 50, Box 654, 521 21 Falköping
Tel. 0515-171 10, Fax 0515-155 13
www.baxi.se

HITTADE SITT PARADIS I SKEPPSVIK

Smög in husen mellan bergknallarna

Långsmalt. Bakom Karin Pipping som står uppe på en bergknall syns en del av ett av husen som familjen låtit bygga i Skeppsvik i Eckerö. Till vänster bakom henne, utanför bilden, ligger ett mindre hus som innehåller ett par sovrum.

Husen ligger inklämda mellan bergknallarna och går i en böj för att passa in i naturen.

Nedanförligger viken och ett stenkast utanför brusar Ålands hav – för dagen grått och vresigt.

Karin och Lasse Pipping har sitt jordiska paradiset i Skeppsvik i Eckerö.

– Jag njuter enormt av att vara här och jag är så nöjd med huset, säger Karin Pipping.

En internationell aura vilar över familjen Pipping som håller på att rota sig i Skeppsvik i Eckerö.

Efter 16 år i Holland bor Karin numera den mesta delen av året i Skeppsvik medan maken Lasse fortfarande bor kvar och arbetar vid europeiska patentverket i Holland.

– Vi långpendlar till varandra. Semestrar och längre ledigheter som över jul och nyår är han här medan jag åker till Holland nu och då, säger Karin Pipping.

De fem barnen – från 18 år till 30 år – är utspridda runt världen. En är på väg till USA, en annan till studier i England, en tredje studerar i Stockholm, en fjärde arbetar i Holland och den femte är läkare på Gotland.

Innan familjen flyttade till Holland hade man sitt hem i Nynäshamn.

Till Åland via släkten

Och Åland då? Hur kommer den lilla prick på kartan in i familjens liv?

Släktband är det korta svaret.

Det lite längre lyder så här: Lasse Pippings moster hette Kerstin Bertell och hon var gift med skolinspektören Erik Bertell – ”han som så många vuxna ålänningar minns och var så rädda för”.

Paret Bertell hade inga barn och redan för länge sedan var det klart att Lasse skulle få arva mark på Åland och närmare bestämt i Eckerö Skeppsvik efter dem.

– Vi har varit här i Skeppsvik många gånger under åren, vi tältade här när vi var unga, och tänkte att en vacker dag

kanske vi har ett hus här, berättar Karin.

Ville gömma huset i naturen

Nu står huset där på tomten vid stranden – eller rättare sagt husen för man har två olika huskroppar som smyger sig runt och mellan bergknallarna.

När många väljer att placera sitt hus så högt som möjligt gjorde Pippings tvärtom.

– Vi ville inte spränga bort berg och vi ville inte att huset skulle skrika ut sin existens, därav placeringen, säger Karin Pipping.

En familjebekant arkitekt planerade husen efter tomtens förutsättningar och familjens önskemål och det blev två hus som bildar en långsmal helhet och går i en mild böj.

Familjens huvudönskemål var ett stort kök, ett vardagsrum som inte behövde vara lika stort som köket, och sex sovrum förutom badrum.

När ritningarna väl var klara kom Karin på att hon behövde ett ”madrassrum” – ett förrådsrum där hon i första hand kan ha alla madrasser som behövs när man har stor familj och många släktingar och utländska vänner som också vill njuta av livet i Skeppsvik.

Generös veranda på över 200 kvadrat

I ”lillstugan” som Karin kallar det mindre huset finns nu tre sovrum, madrassrummet och ett mindre badrum.

I det större huset finns kök, vardagsrum, badrum och tre sovrum och faktiskt

Stort och ljust. Nästan mitt i det större huset ligger köket som är stort och luftigt och som har fönster åt tre håll och dörrar åt två. På köksön i mitten finns diskbänken. Först tänkte man ha spisen här men då hade fläktkupan skymt utsikten när man stiger in i köket från hallen.

Mycket trä. Familjen satsade på träpanel på väggar och tak och den är laserad i en grå ton. I förgrunden syns en tavla som Karin Pipping målat.

Blomsterprakt. Härliga trumpetblommor står i stora krukor på verandan och växer synbarligen så det knakar i havsluften.

inte mindre än nio dörrar ut. Alla rum i det större huset har egen utgång till den rymliga verandan som löper längs huset – även badrummet.

– Det är praktiskt när man har småbarn på besök och de kommer sandiga från stranden. Då kan de gå direkt in och duscha av sig.

Verandan är minst sagt generös, över 200 kvadrat sammanlagt och på vissa ställen behövs inget räcke. Berget bildar en naturlig kant.

Skall anlägga gärdesgård

Karin har flera projekt på gång kring huset. En band-

gärdesgård i gammal stil skall sättas upp i tomtgränsen, vass och annan växtlighet skall bort från ett klippområde och träd skall gallras bort. En brygga är på gång och den skall förhoppningsvis rädda sandstranden, som havet hela tiden roffar åt sig av.

Några stora trädgårdsodlingar vill hon inte ha men väl blommor i en gammal eka, som hon förtöjt i verandan, och lite kryddor i en trälåda. En tall på vändplanen har pyntats med blomkrukor och kring huset har hon lagt sten i prydliga formationer. En rosenrabatt har hon också anlagt med

Astrid Lindgren- och HC Andersen-rosor.

– Jag kallar den en vägg av sagor. Låter inte det fint?

Karin verkar energisk som få – ”ja, jag är ganska hyper, det får gärna hända något” – men säger tillika att skenet bedrar – åtminstone till en viss del. Hon har problem med dåliga lungor och utslitna knän – (hon kan inte springa men väl gå och spela golf och är färsk klubbmästare i Eckerö golf).

Luften är så mycket renare

Lungproblemen är för övrigt en anledning till att

hon föredrar Åland framom Holland.

– Jag mår så mycket bättre här, luften är mycket renare och jag hostar mindre.

Karin säger många gånger att hon känner sig så otroligt lycklig över att ha huset i Skeppsvik som hon är så nöjd med.

– Här är det meningen att Lasse och jag skall bli gamla! Jag njuter så enormt av att vara här och om jag någon gång saknar sällskap – ja då är det bara att köra upp till golfbanan.

Text: HELENA FORSGÅRD

Foto: FREDRIK TÖRNROOS

Stor veranda. Här kan man ordna dans för alla i byn och fler därtill. Verandan löper längs nästan hela huset och ibland bildar berget ett naturligt skyddsräcke.

Mycket sten. Karin Pipping älskar sten och har arbetat mycket med olika stenläggningar runt huset och tomten.

Trendigt ...

KARITMA Collection

LAMINATGOLV

Ex. KARITMA
LAMINAT
RUSTIK EK
9,90 m²

Stort urval trendigt mönstrade laminatgolv med "klicksystem" i 30-tal olika träslag, hållbart och lättskött med 12 års garanti.

...från golv till tak

Flügger färg

Väggfärg
"råvit" halvmatt
23€ 3 liter

Hela spackel-system på lager!

TIKKURILA
Vit väggrund
7,90€
2,7 liter

Optiva
Vit takfärg
2,7 liter
10,00€

ÅLANDS & FÄRG & TAPETab

Skarpansvägen 28, tel. 19 867. Vard. 8-17 lörd. 9-13

• Tapeter • Penslar • Färg • Gångmattor • Golv • Kakel

BEGAGNADE MÖBLER GÅR ÅT Sortimentet förändras hela tiden

Lampor. När hösten kommer har suget efter lampor ökat. I Tarjas butik finns modeller i olika stilar.

Att sälja begagnade möbler i bra skick visade sig vara en jättebra idé.

Det säger Tarja Schåman som öppnade affären Möbelmarknaden i mars. Från starten fram till sommaruppehållet i slutet av juni sålde hon 72 soffor!

När hantverksaffären Salt flyttade till sjökvarteret blev en stor lokal på 380 kvadrat ledig i Strandnäs.

Tarja Schåman bodde i lokalen ovanför och såg en möjlighet att starta en affär för

begagnade möbler och inredningsting som gardiner, mattor och lampor.

Privatpersoner, företag och institutioner kommer med sina möbler och andra inredningssaker till Möbelmarknaden och Tarja säljer.

Hon är mycket nöjd med sin affärsstart.

– Vi har cirka 300 besök varje dag och det mesta går snabbt åt. Jag har få saker längre än sex veckor i butiken, säger Tarja Schåman.

Sortimentet är mycket levande

I en butik för begagnade möbler är sortimentet mycket levande. Det ändras i princip varje dag och den som söker något speciellt måste hänga med. Tarja har också en önskebok där man får skriva upp vad man vill ha och om något i den stilen kommer in tar Tarja kontakt.

Butiken har satsat på en hemsida där hela sortimentet – med undantag för billigare småprylar – finns utlagt och den uppdateras varje kväll. Det som sålts under dagen plockas bort, det som kommit in läggs ut med bild och pris.

– Kunderna följer jättenoga med. Jag får bakläxa direkt om jag missar i uppdateringen, säger Tarja.

Tarja har lärt sig att säga nej. Hon tar inte in slitna och skadade möbler som är svåra att sälja. Alla möbler skall vara hela och rena och i så bra skick att de kan användas med det samma. Inga renoveringsobjekt med andra ord.

– En del tror att det här

Fåtöljer. Något från Ikea eller kanske något i 50-60-talsstil? För någon vecka sedan fanns de här modellerna i butiken Möbelmarknaden. Om de finns kvar i dag är inte säkert.

Nöjd i dag. Tarja Schåman tog steget och startade eget. Cirka ett halvt år efter starten är hon nöjd, det finns många som gärna vill sälja sina möbler i gott skick och det finns många som gärna handlar begagnat.

Även tavlor. Möbelmarknaden har ett levande sortiment. En vara finns sällan längre än sex veckor i butiken och här finns även tavlor, bland dem oljemålningar av Thure Malmberg.

Textilier. Färdigt sydda gardiner i olika längder ingår också i sortimentet.

Brett sortiment. Här hittar man till exempel ett hörnskåp i gustaviansk stil och en rejäl växa-säng för husets yngre invånare.

är en loppmarknad men det stämmer inte.

Hälften av nypriset

De som vill sälja måste själv transportera sina möbler till Tarja för granskning. Priset sätter Tarja i samråd med möbelägarna.

– De brukar veta vad de vill ha för sina grejer och jag vet vad de går att sälja för och så möts vi någonstans på vägen. Moderna möbler vars motsva-

rihet finns i möbelkataloger ligger generellt på halva priset hos mig.

När Hemma tittade in i butiken för drygt en vecka sedan fanns till exempel en stor IKEA-soffa i ljus manchester till salu för 600 euro. Nypriset uppgavs till 900 euro. Soffan såg praktiskt taget ny ut, därav ett pris som översteg hälften av nypriset.

– Den tror jag att jag säljer inom några dagar, sa Tarja då.

Några andra exempel ur

sortimentet: En gammaldags gungstol för 120 euro, en enkel tv-bänk i boklaminat för 30 euro, en skänk i furu i 70-talsstil för 200 euro.

Möbler behövs hela tiden

Möbelmarknaden fick en rivstart och Tarja tror inte att intresset avtar. Det händer hela tiden något i människornas liv som gör att möbelbehovet förändras. En del skiljer sig och måste köpa nytt till en

ny bostad, andra flyttar ihop och behöver bli av med en del möbler och köpa annat som passar bättre i den gemensamma bostaden.

Yngre människor flyttar till större lägenheter och äldre till mindre medan nyblivna mor- och farföräldrar behöver spjalsängar och barnmatstolar till stugan. Och just nu behöver studerande möbler till sina lägenheter.

– Det är en ständigt pågående process och mina kunder täcker ett brett fält – från

16-åringen som skall flytta till sin första bostad till 90-åringen som flyttar från ett hus till en liten lägenhet, säger Tarja Schåman.

Hon ser sig inte som en konkurrent till befintliga möbelbutiker, snarare som ett komplement.

– De som köper nytt vill gärna bli av med det gamla. Då kan de komma till mig och kanske få en slant för sina begagnade möbler, säger hon.

Text & foto: HELENA FORSGÅRD

SPIS INSATSER

Energikassett
från **835,-**

€-kassetten
från **998,-**

2084 GR

Kaminer från
595,-

VÄRMEKÄLLAN

Köpmansgatan 1, 22100 M:hamn
Tel. 235 88 / 0400 529 252
onsd – fre 11–17
(lunch 12.30–13.30) lörd 10–14

-VI VÄRMER MÄNNISKOR-

SOM EN LOTTOVINST!

Ser kobbarna från vardagsrummet

Runt fönster. Utsikten genom det runda fönstret över inloppet till Mariehamn och vidare ut mot Kobba klintar gillar Maria Johansson nästan allra bäst. Hon bor i fjärde våningen i Marstads hyreshus vid Lotsgatan.

På väggen hänger en tavla av Kobba klintar.

Genom det runda fönstret ovanför tv-bänken syns kobbarna på riktigt.

Maria Johansson hade tur i lottningen och fick en lägenhet högst upp i Marstads nya hyreshus på Lotsgatan i Mariehamn.

Här har hon en utsikt som heter duga!

Maria Johansson från Mariehamn har studerat i Stockholm – engelska vid universitet, pedagogik vid lärarhögskolan och idrott vid Gymnastik- och idrottshögskolan – och fick efter avslutade studier jobb på Åland. Hon arbetar nu som lärare både vid Godby högstadieskola och Ålands handelsläroverk.

Men en lägenhet fick hon inte i brådrasket utan bodde först ett halvt år hos sin pappa. När stadens fastighetsbolag Marstad annonserade ut de nya lägenheterna vid Lotsgatan anmälde hon sitt intresse.

Som en lottovinst!

Under jullovet kom beskedet. Hon hade fått en tvårummare på 54 kvadrat – och inte vilken tvårummare som helst utan en i fjärde våningen med utsikt över havet och inloppet till Mariehamn.

– Jag önskade och hoppades på att få havsutsikt och när jag sedan hämtade ritningen och kollade vilken lägenhet jag fått så insåg jag att det blev precis som jag ville. Visst – det känns lite som en lottovinst, säger Maria Johansson som flyttade in den 12 januari i år.

Det blir ett visst tjat om ut-

sikten när man säger att man bor vid Lotsgatan men det är långt ifrån alla som har utsikt över havet. Tvärtom, det är en minoritet som kan räkna med den bonusen även om lägenheterna är vända åt ”rätt håll”. Havet blir nämligen synligt först från tredje våningen och uppåt och många lägenheter är dessutom vända mot gatan och skogen mot norr.

– Jag tycker nästan bäst om utsikten genom det runda fönstret ovanför tv-bänken. Det blir så speciella färger ibland när solen går ner eller vädret växlar att jag kan stanna upp och bara njuta av hur fint det är.

Fler på gång. I dag har Marstad två hyreshus vid Lotsgatan och tre till i samma stil är på kommande.

Tre nya hyreshus på gång

Marstad är på gång med tre nya hyreshus vid Lotsgatan.

Det första blir klart för inflyttning i mars 2009.

De tre nya husen rymmer 70 lägenheter. De flesta av dem eller 22 stycken är tvårummare med kök på 56 kvadrat. Den näststörsta lägenhetstypen är tre rum och kök på 69 kvadrat. De minsta lägenheterna blir ett rum på 36 kvadrat och de största fyrrummare med kök på 82 kvadrat.

– Husen byggs i stort sett enligt samma ritningar som de två befintliga husen. Vi gör några smärre justeringar invändigt och breddar där det är möjligt för att få lite mer plats i lägenheterna, säger Marstads vd Monica Hansen.

Lite extra

Marstad har satsat lite extra på hyreshusen vid Lotsgatan. Trapphusen är ljusa och luftiga och här hänger textilier av paret Korpi-Gordon. Nere i trappan står en bänk och en liten ”vatteninstallation” – en trätunna med stenar där en evig vattenstråle porlar.

– De som bor i husen är jättenöjda och glada och det är roligt att vi lyckades med våra intentioner – att skapa en snygg och prydlig boendemiljö, säger Hansen.

Lång bostadskö

Det första av de tre husen blir klart i mars 2009, det följande tre månader senare och det tredje ytterligare tre månader senare.

70 nya lägenheter kan låta mycket men räcker inte långt i dagsläget när Marstad har 300 personer i sin bostadskö.

– Det är riktig kris just nu. Folk ringer dagligen och tigger och ber om en bostad men med dagens byggnadstakt kan vi inte på långa när möta efterfrågan, säger Monica Hansen.

Lottas ut

När lägenheterna börjar bli klara annonseras de ut och hyresgästerna väljs efter det bostadsbehov man har just då. I vissa fall kan hyresgästens önskemål på lägenhetens placering tillgodose utan problem – till exempel om man vill bo längst ner och mot gatan.

När det gäller lägenheterna med havsutsikt lottas de ut bland dem som först utsetts till hyresgäster.

– Vi försöker få det så rättvist som möjligt, säger Monica Hansen. (hf)

Man ser inte bara över havet från Marias lägenhet. Hon ser vindkraftverken i Knutsboda också – och ett par hyreshus i Västernäs.

Som ett extra rum

Marias lägenhet är ljus och öppen. Kök, matplats och vardagsrum går i ett och Maria gillar den fristående bänken eller köksön mellan köksskåpen och matbordet.

– Den fungerar bra – både som arbetsbänk, avställningsyta och serveringsbord.

Den inglasade balkongen är som ett litet rum i sig, som

ett litet växthus där man kan vistas redan tidigt på våren. Glasfönstren kan enkelt vikas bort om man vill ha in friska vindar – och det vill man, speciellt under varma sommarkvarnar när det kan bli riktigt hett på balkongen.

Eftersom Maria bor högst upp har hennes balkong en specialitet – ett glastak som gör den extra ljus och extra mysig när det regnar.

– Här kan man sitta och titta på stjärnorna!

Väggarna i vardagsrummet är målade i en mild gul ton, väggarna i sovrummet går mer åt aprikos. Dörrarna går i grått liksom golvmat-

tan, skåpen i köket i vitt. Allt var klart när Maria flyttade in, några möjligheter att påverka färgvalet hade inte hyresgästerna.

Badrummet är stort nog för en egen tvättmaskin men Maria föredrar att tvätta i källaren där det finns en ”jättefin tvättstuga” som ofta är ledig. Även bastu finns.

Hyran för lägenheten är 510 euro.

– Helt okej. Det är på den nivån det ligger.

Text: HELENA FORSGÅRD

Foto: ANDREAS DIENERT

Som ett extra rum.

Maria Johansson är glad över sin balkong som är som ett extra rum. Om det är kallt ute kan glasfönster dras för som skydd.

Res fyra för 45 euro

Vi ger dig den behandling du förtjänar

Unna dig eller en vän en lyxig start på hösten. Välj en favoritbehandling ur menyn - eller prova höstens nyhet: **fruktbehandlingar!**

Fyll på förråden inför hösten

Det är skördetider i butiken. Äpplen har blivit cider och het salsa och krusbär har pressats till Munkcider. Men det finns också många andra erbjudanden att skörda, sådant som gör hösten skojigare.

Nu tackar vi av sommaren och bjuder in den sköna hösten. I restaurangernas kök är grytorna fyllda med säsongens råvaror, Spa-avdelningen tar hand om sommarhyn och butiken har kryddats med hösterbjudanden. Är du ändå inte riktigt beredd att släppa taget om sommaren så vet du att solen alltid skiner på Paradise Beach.

Erbjudandet gäller sönd-onsd 2/9-11/11 i Tourist insideshytt 2-4 pers/hytt, mot tillägg övriga hyttkategorier. Endast nybokningar.

Kontakta bokningen tel: 27 330

Sista helgen med BÄDDMADRASSEN PÅ KÖPET!

Vi introducerar ett nytt madrassprogram och ger därför en latex bäddmadrass på köpet (Gäller vid köp av Sandhamn eller Sarek)

SAREK KONTINENTAL RAMMADRASS i strechbolster med tre resårssystem. Prisexempel 180 x 200 cm inkl. bäddmadrass exkl. ben.

NUPRIS 1 495,-
(ord. pris 2 055,-)

SAREK DUBBELFJÄDRANDE RAMMADRASS

i strechbolster. Prisexempel 90 x 200 cm inkl. bäddmadrass exkl. ben.

NUPRIS 490,-
(ord. pris 705,-)

SANDHAMN DUBBELFJÄDRANDE RAMMADRASS

i tyg Arts. Finns i tre olika färger. Prisexempel 90 x 200 cm inkl. bäddmadrass exkl. ben.

NUPRIS 775,-
(ord. pris 1 055,-)

—
**SVENSKA
HEM**

BRA MÖBLER